

Näringsutskottets betänkande 2021/22:NU11

Regional utveckling

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om regional utveckling.

Motionsyrkandena rör bl.a. insatser för tillväxt och företagande, stöd till kommersiell och offentlig service, återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser, lokalisering av statliga myndigheter och vissa övriga frågor om regional utveckling. Utskottet hänvisar bl.a. till den förda politiken och pågående insatser.

I betänkandet finns 27 reservationer (M, SD, C, V, KD, L, MP) och ett särskilt yttrande (MP).

Behandlade förslag

Ett åttioal yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet	8
Ärendet och dess beredning.....	8
Utskottets överväganden.....	9
Tillväxt och företagande.....	9
Motionerna.....	9
Bakgrund och pågående arbete	11
Tidigare riksdagsbehandling	18
Utskottets ställningstagande.....	18
Kommersiell och offentlig service	21
Motionerna.....	21
Bakgrund och pågående arbete	22
Tidigare riksdagsbehandling	26
Utskottets ställningstagande.....	26
Lokalisering av statliga myndigheter.....	28
Motionerna.....	28
Bakgrund och pågående arbete	29
Tidigare riksdagsbehandling	31
Utskottets ställningstagande.....	31
Återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser	32
Motionerna.....	32
Bakgrund och pågående arbete	34
Tidigare riksdagsbehandling	35
Utskottets ställningstagande.....	36
Vissa övriga frågor om regional utveckling	38
Motionerna.....	38
Bakgrund och pågående arbete	39
Tidigare riksdagsbehandling	39
Utskottets ställningstagande.....	39
Reservationer	41
1. Undanröja hinder, punkt 1 (M, L)	41
2. Främjandeuppdrag, punkt 2 (SD, KD).....	41
3. Övrigt om tillväxt och företagande, punkt 3 (M).....	42
4. Övrigt om tillväxt och företagande, punkt 3 (SD)	44
5. Övrigt om tillväxt och företagande, punkt 3 (C).....	45
6. Övrigt om tillväxt och företagande, punkt 3 (KD).....	47
7. Övrigt om tillväxt och företagande, punkt 3 (L).....	48
8. Villkor för ombud, punkt 4 (M, SD, KD).....	49
9. Uppföljning av driftstöd, punkt 5 (M, SD, KD).....	50
10. Övrigt om kommersiell och offentlig service, punkt 6 (SD)	51
11. Övrigt om kommersiell och offentlig service, punkt 6 (KD).....	51
12. Övrigt om kommersiell och offentlig service, punkt 6 (L)	52
13. Myndigheters roll på landsbygden, punkt 7 (SD).....	53
14. Övrigt om lokalisering av statliga myndigheter, punkt 8 (SD, C, KD).....	53
15. Bygdemedel till vindkraft, punkt 9 (SD, V)	54
16. Regionalisering av fastighetsskatten från vind- och vattenkraft, punkt 10 (SD, C, MP).....	55

17. Regionalisering av fastighetskatten från vind- och vattenkraft, punkt 10 – motiveringen (KD)	56
18. Utredning om ett system för återföring, punkt 11 (SD, KD)	56
19. Utredning om ett system för återföring, punkt 11 – motiveringen (C, MP).....	57
20. Övrigt om återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser, punkt 12 (SD)	57
21. Övrigt om återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser, punkt 12 (V).....	58
22. Övrigt om återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser, punkt 12 (MP).....	59
23. Övrigt om återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser, punkt 12 – motiveringen (C, KD)	60
24. Vissa övriga frågor om regional utveckling, punkt 13 (C)	60
25. Vissa övriga frågor om regional utveckling, punkt 13 (V)	61
26. Vissa övriga frågor om regional utveckling, punkt 13 (KD)	62
27. Vissa övriga frågor om regional utveckling, punkt 13 (L)	63
Särskilda yttranden	65
Vissa övriga frågor om regional utveckling, punkt 13 (MP)	65
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	66
Motioner från allmänna motionstiden 2021/22	66

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Tillväxt och företagande

1. Undanröja hinder

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 1 och

2021/22:3689 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 3.

Reservation 1 (M, L)

2. Främjandeuppdrag

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 2 och

2021/22:2462 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 12.

Reservation 2 (SD, KD)

3. Övrigt om tillväxt och företagande

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:162 av Edward Riedl (M),

2021/22:744 av Mikael Eskilander (SD),

2021/22:953 av Johan Andersson m.fl. (S),

2021/22:1238 av Ida Karkiainen m.fl. (S),

2021/22:1327 av Patrik Engström m.fl. (S),

2021/22:1423 av Paula Örn m.fl. (S),

2021/22:1609 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C),

2021/22:1637 av Per Åsling (C) yrkandena 1 och 2,

2021/22:1919 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) yrkande 6,

2021/22:2115 av Lars Adaktusson (KD),

2021/22:2328 av Malin Danielsson m.fl. (L) yrkandena 1 och 5,

2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4,

2021/22:2432 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1,

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1,

2021/22:3029 av Dennis Dioukarev och Jimmy Ståhl (båda SD),

2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkandena 9 och 11,

2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 18,

2021/22:3666 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 41,

2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 40,

2021/22:3689 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 5,

2021/22:3982 av Jakob Olofsgård m.fl. (L) yrkande 6 och

2021/22:4219 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 10.

Reservation 3 (M)

Reservation 4 (SD)

Reservation 5 (C)

Reservation 6 (KD)

Reservation 7 (L)

Kommersiell och offentlig service

4. Villkor för ombud

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2432 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 9,

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 14,

2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2 och

2021/22:4219 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 7.

Reservation 8 (M, SD, KD)

5. Uppföljning av driftsstöd

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2432 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 10,

2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 och

2021/22:4219 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 8.

Reservation 9 (M, SD, KD)

6. Övrigt om kommersiell och offentlig service

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1612 av Peter Helander och Per Åsling (båda C),

2021/22:2479 av Staffan Eklöf m.fl. (SD) yrkande 13,

2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 5 och

2021/22:3880 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 93.

Reservation 10 (SD)

Reservation 11 (KD)

Reservation 12 (L)

Lokalisering av statliga myndigheter

7. Myndigheters roll på landsbygden

Riksdagen avslår motion

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 15 i denna del.

Reservation 13 (SD)

8. Övrigt om lokalisering av statliga myndigheter

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1388 av Larry Söder (KD),

2021/22:1418 av Adnan Dibrani m.fl. (S),

2021/22:1555 av Heléne Björklund och Magnus Manhammar (båda S),

2021/22:1625 av Per Åsling (C) yrkande 2,

2021/22:1763 av Johan Büser m.fl. (S),

2021/22:2046 av Lars Hjalmered (M) yrkande 4,

2021/22:2082 av Lars Püss m.fl. (M),

2021/22:2150 av Anna Johansson m.fl. (S),
 2021/22:2207 av Jörgen Berglund (M),
 2021/22:2350 av Robert Hannah (L) yrkande 1,
 2021/22:2370 av Viktor Wärnick (M),
 2021/22:2432 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 5,
 2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 15 i denna del och
 2021/22:4219 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 9.

Reservation 14 (SD, C, KD)

Återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser

9. Bygdemedel till vindkraft

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2390 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 17
och

2021/22:3232 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 4.

Reservation 15 (SD, V)

10. Regionalisering av fastighetsskatten från vind- och vattenkraft

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1180 av Anne-Li Sjölund (C),

2021/22:1608 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C),

2021/22:1625 av Per Åsling (C) yrkande 1,

2021/22:2318 av Lina Nordquist (L),

2021/22:3685 av Per Åsling m.fl. (C) yrkande 6 och

2021/22:4066 av Lorentz Tovatt m.fl. (MP) yrkande 7 i denna del.

Reservation 16 (SD, C, MP)

Reservation 17 (KD) – motiveringen

11. Utredning om ett system för återföring

Riksdagen avslår motion

2021/22:4219 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 12.

Reservation 18 (SD, KD)

Reservation 19 (C, MP) – motiveringen

12. Övrigt om återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:174 av Mats Green (M),

2021/22:713 av Martina Johansson (C),

2021/22:896 av Saila Quicklund (M),

2021/22:1782 av Viktor Wärnick (M),

2021/22:2201 av Jörgen Berglund (M),

2021/22:2432 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 30,

2021/22:3032 av Dennis Dioukarev och Jimmy Ståhl (båda SD),
 2021/22:3232 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 5,
 2021/22:3954 av Eric Westroth m.fl. (SD) yrkande 34 och
 2021/22:4066 av Lorentz Tovatt m.fl. (MP) yrkande 7 i denna del.

Reservation 20 (SD)

Reservation 21 (V)

Reservation 22 (MP)

Reservation 23 (C, KD) – motiveringen

Vissa övriga frågor om regional utveckling

13. Vissa övriga frågor om regional utveckling

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:876 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2021/22:1625 av Per Åsling (C) yrkande 6,

2021/22:1919 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) yrkande 5,

2021/22:2205 av Pål Jonson (M),

2021/22:3203 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 18,

2021/22:3232 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 23,

2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 7,

2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 19,

2021/22:3799 av Acko Ankarberg Johansson och Andreas Carlson (båda KD),

2021/22:3880 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 22 och

2021/22:4038 av Edward Riedl (M).

Reservation 24 (C)

Reservation 25 (V)

Reservation 26 (KD)

Reservation 27 (L)

Stockholm den 17 februari 2022

På näringsutskottets vägnar

Carl-Oskar Bohlin

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Carl-Oskar Bohlin (M), Jennie Nilsson (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Monica Haider (S), Helena Lindahl (C), Alexander Christiansson (SD), Mathias Tegnér (S), Camilla Brodin (KD), Åsa Eriksson (S), Arman Teimouri (L), Eric Palmqvist (SD), Amanda Palmstierna (MP), Peter Helander (C), Anders Frimert (S), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M) och Lorena Delgado Varas (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas 84 motionsyrkanden om regional utvecklingspolitik från allmänna motionstiden 2021/22. Motionsyrkandena finns i bilaga 1.

Under beredningen av detta ärende fick utskottet den 27 januari 2022 information av Eva Lindström, ledamot av Europeiska revisionsrätten, om frågor som rör EU:s sammanhållningspolitik.

Utskottets överväganden

Tillväxt och företagande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om tillväxt och företagande bl.a. med hänvisning till pågående insatser och utredningar.

Jämför reservation 1 (M, L), 2 (SD, KD), 3 (M), 4 (SD), 5 (C), 6 (KD) och 7 (L).

Motionerna

I partimotion 2021/22:3666 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 41 förordas ett tillkännagivande om att verka för att kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att utveckla och driva företag på landsbygden.

Ett likalydande tillkännagivande som det i motion 2021/22:3666 (C) om att verka för att kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att utveckla och driva företag på landsbygden förordas även i kommittémotion 2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 18.

I kommittémotion 2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att undanröja hinder och främja möjligheten att bo och driva företag i hela landet. Vidare efterfrågas i yrkande 5 ett tillkännagivande om att de olika företagsstöden bör renodlas, förtydligas och utvärderas.

I kommittémotion 2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om riktade satsningar på industriföretag i avfolkningsorter för att hjälpa dem att expandera och utveckla sina verksamheter.

I kommittémotion 2021/22:2432 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1 efterfrågas ett tillkännagivande om hållbar tillväxt för företag och medborgare i landets alla regioner.

I kommittémotion 2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1 förordas ett tillkännagivande om generellt goda villkor för företagande i hela landet. Vidare föreslås i yrkande 2 ett tillkännagivande om ett särskilt främjandeuppdrag till myndigheter om landsbygdsperspektivet och näringar knutna till landsbygden.

I kommittémotion 2021/22:2462 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 12 föreslås ett tillkännagivande om att myndigheter som verkar gentemot landsbygdsföretagare ska ha ett tydligt främjandeuppdrag.

I kommittémotion 2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 40 efterfrågas ett tillkännagivande om att regeringen ska vidta åtgärder för att säkra kompetensförsörjningen i svenska företag.

I kommittémotion 2021/22:4219 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 10 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska göra en grundlig översyn av transportbidraget.

I kommittémotion 2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 1 efterfrågas ett tillkännagivande om att undanröja hinder och främja möjligheten att bo och driva företag i hela landet. Av yrkande 9 framgår att motionärerna förordar ett tillkännagivande om att regeringen bör få i uppdrag att göra en översyn av Interregs programstruktur och inriktning i syfte att undanröja onödiga och omotiverade gränshinder som motverkar och hindrar regional utveckling av två regioner på var sin sida nationsgränsen. I yrkande 11 föreslås ett tillkännagivande om att dra lärdomar av tiden med covid-19-pandemin för att motverka gränshinder vid framtida pandemier.

I kommittémotion 2021/22:3982 av Jakob Olofsgård m.fl. (L) yrkande 6 efterfrågas ett tillkännagivande om småskaligt kustnära fiske och kopplingen till turistnäringen.

I motion 2021/22:953 av Johan Andersson m.fl. (S) förordas ett tillkännagivande om att verka för fler landsbygdsjobb. I motionen anger motionärerna att det behövs en översyn i syfte att förbättra förutsättningarna för arbetstillfällen på landsbygden.

I motion 2021/22:1238 av Ida Karkiainen m.fl. (S) efterfrågas ett tillkännagivande om förbättrad tillgång till kapital för Sveriges landsbygder.

I motion 2021/22:1327 av Patrik Engström m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga att utse en samordnare för samhällsomställning i fler län. Motionären påminner om att regeringen 2020 tillsatte en samordnare för samhällsomställning vid större företagsetableringar och företagsexpansioner i Norrbotten och Västerbotten och konstaterar att regeringen borde utse samordnare för samhällsomställning i fler regioner.

I motion 2021/22:1423 av Paula Örn m.fl. (S) förordas ett tillkännagivande om att näringspolitiken bör förstärkas genom att man studerar förutsättningarna för att skapa en bättre näringspolitik i Västsverige.

I motion 2021/22:162 av Edward Riedl (M) förordas ett tillkännagivande om att se över möjligheten att införa ekonomiska frizoner i glesbygdsområden.

I motion 2021/22:1919 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) yrkande 6 förordas ett tillkännagivande om arbetstillfällen på landsbygden. I motionen anges bl.a. att företagande på landsbygden kopplar samman besöksnäring, odling, försäljning och boende, vilket i sin tur skapar möjligheter till fler arbetstillfällen, såväl kvalificerade som okvalificerade jobb.

I motion 2021/22:744 av Mikael Eskilandersson (SD) föreslår motionären ett tillkännagivande om att det bör bli möjligt för arbetsgivare att betala av anställdas studielån för att på så sätt förbättra kompetensförsörjningen på landsbygden.

I motion 2021/22:3029 av Dennis Dioukarev och Jimmy Ståhl (båda SD) föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att göra Göteborg till en föregångsstad för ny teknik.

I motion 2021/22:1609 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) förordas ett tillkännagivande om att regeringen ska se över möjligheten att under en provperiod inrätta ekonomiska frizoner för företag i ett visst antal utpekade områden.

I motion 2021/22:1637 av Per Åsling (C) yrkande 1 efterfrågas ett tillkännagivande om att se över olika åtgärder för att förbättra förutsättningarna för människor och företag att växa och utvecklas i Jämtlands län. Vidare efterfrågas i yrkande 2 ett tillkännagivande om att Jämtlands län bör utses till ett försökslän för att genomföra frihetsreformer enligt motionens intentioner. I motionen nämns ett flertal insatser, däribland förenklade regelverk för företag, omlokalisering av myndigheter, forskning och utbildning samt regionala skattebaser.

I motion 2021/22:2115 av Lars Adaktusson (KD) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör få i uppdrag att initiera ett rådslag för att kartlägga behovet av statliga insatser till turism och besöksnäring i Dalarnas län på grund av covid-19-pandemin.

I motion 2021/22:2328 av Malin Danielsson m.fl. (L) yrkande 1 förordas ett tillkännagivande om att utse Stockholm till nationellt innovationsområde. Vidare föreslås i yrkande 5 ett tillkännagivande om att Stockholmsregionen behöver levande kustsamhällen. I regionens kustsamhällen finns potential att utveckla det lokala näringslivet, bl.a. besöksnäringen.

Bakgrund och pågående arbete

Förordning om regionalt tillväxtarbete

I förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete finns bestämmelser om regionalt tillväxtarbete och statliga myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet.

I förordningen anges att den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020 ska vara vägledande för det regionala tillväxtarbetet. Det regionala tillväxtarbetet ska utformas och bedrivas i sektorsövergripande samarbete mellan aktörer på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Vidare anges att regionerna och Gotlands kommun har ansvaret för det regionala tillväxtarbetet i sina respektive län. Aktörer med regionalt utvecklingsansvar ska utarbeta och fastställa en regional utvecklingsstrategi och samordna insatser för att genomföra strategin. Vidare framgår av förordningen att statliga myndigheter ska inom sina verksamhetsområden verka för att målet för den regionala tillväxtpolitiken uppnås. När det är lämpligt ska myndigheterna i sin verksamhet i så stor utsträckning som möjligt ta hänsyn till regionala förutsättningar. Myndigheterna ska i sin verksamhetsplanering beakta insatser som bidrar till att uppnå målen i de regionala utvecklingsstrategierna och till det regionala tillväxtarbetet i övrigt.

Enligt uppgift från Regeringskansliet ska förordningen revideras och de hänvisningar som finns till den nationella strategin för hållbar regional tillväxt

och attraktionskraft 2015–2020 ska tas bort och ersättas med hänvisningar till den nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030.

Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030

I mars 2021 presenterade regeringen skrivelsen Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 (skr. 2020/21:133). Strategin utgör den långsiktiga inriktningen för den regionala utvecklingspolitiken och ska bidra till dels omställningen till en hållbar utveckling i alla delar av landet, dels att uppnå målet för den regionala utvecklingspolitiken, dvs utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet.

Regering framhåller i skrivelsen bl.a. att förutsättningarna för innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande varierar mellan olika delar av landet. Regeringen menar därför att insatser behöver ha ett territoriellt perspektiv och kunna anpassas till olika förutsättningar. Regeringen anger följande fem prioriteringar för det strategiska området Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet:

- omställning genom starka regionala innovationssystem och smart specialisering.
- en konkurrenskraftig, cirkulär och biobaserad samt klimat- och miljömässigt hållbar ekonomi.
- tillvarata digitaliseringens möjligheter.
- ett gott näringslivsklimat med goda ramvillkor och väl fungerande kapitalförsörjning.
- internationalisering, investeringsfrämjande och ökad export.

Vidare anger regeringen att behoven av kompetensförsörjning och kompetensutveckling varierar mellan olika delar av landet, och således blir insatser mer ändamålsenliga om de har ett territoriellt perspektiv och anpassas till olika regionala förutsättningar. Regeringen menar att en väl fungerande infrastruktur för kompetensförsörjning och ett livslångt lärande samt ett utvecklat regionalt kompetensförsörjningsarbete är prioriterat. Regeringen ser också behovet av att öka möjligheterna för statliga myndigheter, regioner, kommuner, näringsliv, det civila samhällets organisationer och andra aktörer att genomföra och delta i arbetet med de områden och prioriteringar som identifieras i strategin. En annan viktig förutsättning som regeringen framhåller i strategin är regional hänsyn och samverkan mellan statliga myndigheter, regioner och andra aktörer. Utskottet behandlade skrivelsen under våren 2021 och föreslog att riksdagen skulle lägga skrivelsen till handlingarna (bet. 2020/21:NU24). I betänkandet fanns fem reservationer (M, SD, V, KD).

I skrivelsen, men även i budgetpropositionen för 2022, anger regeringen att den avser att ta fram en handlingsplan för strategin (prop. 2021/22:1 utg.omr. 19).

Granskning av statens insatser inom den regionala utvecklingspolitiken

Riksrevisionen meddelade den 17 augusti 2021 att den inlett en granskning av statens insatser inom den regionala utvecklingspolitiken. Riksrevisionen anger att granskningen har inletts utifrån ett antal problemindikationer som bl.a. omfattar otydliga prioriteringar från regeringens sida, bristande resultatredovisning och svårigheter för statliga myndigheter att medverka i det regionala utvecklingsarbetet. Syftet med granskningen är att svara på om regeringen har hanterat statens insatser inom den regionala utvecklingspolitiken så att målen kan nås. Resultatet av granskningen kommer att presenteras i en rapport med planerad publicering i april 2022.

Statliga myndigheters medverkan i den regionala utvecklingspolitiken

Tillväxtverket överlämnade i april 2021 rapporten Statliga myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet och arbetet att utveckla Sveriges landsbygder till regeringen (dnr Ä 2020-378). Rapporten är en sammanställning av 21 myndigheters redovisningar av sin medverkan i det regionala tillväxtarbetet. Bland de 21 myndigheterna återfinns bl.a. Arbetsförmedling, Jordbruksverket, Skolverket, Trafikverket och Vinnova.

I rapporten konstateras att det delvis har skett en positiv utveckling av de statliga myndigheternas medverkan, främst genom att samverkan med regionerna har utvecklats och hittat mer etablerade former inom allt fler områden. Det finns dock en stor variation i hur hög grad myndigheterna har medverkat i det regionala utvecklingsarbetet och samverkat med regionerna. Samtliga myndigheter redovisar att de fört någon form av dialog med regionerna, och ungefär hälften av myndigheterna beskriver att de för en mer kontinuerlig dialog med samtliga regioner. Det är vanligt att dialogen med regionerna sker utifrån särskilda regeringsuppdrag, men att det inte finns en tydlig struktur för hur dessa dialoger ska genomföras. Fler myndigheter än vid tidigare uppföljningar har analyserat sina verksamheter utifrån ett territoriellt perspektiv och har ett pågående arbete för att integrera och stärka det territoriella perspektivet i sin verksamhet. Samverkan mellan myndigheterna inom det regionala utvecklingsarbetet har ökat bl.a. med stöd av det myndighetsnätverk som Tillväxtverket ansvarar för.

Regionalt utvecklingsarbete

I rapporten Regionalt tillväxtarbete 2020 från april 2021 redovisar Tillväxtverket en sammanställning av regionernas och Gotlands kommuns regionala utvecklingsarbete under 2020 (dnr Ä 2020-2838). Av rapporten framgår att regionerna har omprioriterat och mobiliserat resurser tillsammans

med andra aktörer för att analysera och bemöta konsekvenserna av covid-19-pandemin. Att hantera de akuta utmaningarna som pandemin fört med sig har inneburit att en del strategiskt och långsiktigt arbete har fått stå tillbaka till förmån för snabbare och kortare insatser. Samtidigt är det Tillväxtverkets uppfattning är att regionerna bl.a. fördjupat och konkretiserat arbetet med hållbarhet och Agenda 2030. Tillväxtverket konstaterar vidare att det dock finns vissa brister i anpassning till regionala behov och förutsättningar och i förståelse för och kunskap om det regionala utvecklingsansvaret.

Tillväxtverket redovisade i december 2020 uppdraget om smart specialisering till regeringen (dnr Ä 2020-7228). Av redovisningen framgår bl.a. att flertalet regioner har tagit fram strategier för smart specialisering med stöd av Tillväxtverket. Arbetet har medfört att de flesta regioner tydligare prioriterar regionala satsningar på områden där det enligt regionerna finns störst potential. Arbetet med smart specialisering har också bidragit till en effektivare samverkan mellan regioner och deras olika prioriterade specialiseringsområden. Vidare konstaterar Tillväxtverket att smart specialisering ger en grund för uppbyggnad av ett effektivare innovationssystem genom ett förtydligande av prioriteringar.

Regionalt kompetensförsörjningsarbete

Regeringen beslutade i december 2017 att ge regionerna, Gotlands kommun och berörda samverkansorgan som genomför insatser inom kompetensförsörjningsområdet uppdraget att utifrån de prioriteringar som görs i den regionala utvecklingsstrategin organisera och fastställa målsättningar för regionalt kompetensförsörjningsarbete i samverkan med bl.a. kommuner, arbetsliv, utbildningsaktörer, statliga myndigheter samt övriga berörda aktörer i länet. Vidare ska de tillhandahålla analyser av och prognoser om den privata och den offentliga sektorns behov av kompetens på kort och lång sikt, föra dialog med berörda aktörer om de behov som identifieras samt ge förslag på insatser utifrån behoven, bl.a. i syfte att fler ska påbörja reguljära studier

I budgetpropositionen för 2022 utgiftsområde 19 Regional utveckling redovisas Tillväxtverkets arbete med att stödja regionalt kompetensförsörjningsarbete under perioden 2018–2020. Där framgår det att utifrån det erbjudande om regionalt kompetensförsörjningsarbete som samtliga regioner och Gotlands kommun accepterat bedriver de på frivillig basis insatser inom de tre fokusområdena validering, regional yrkesutbildning för vuxna och lärcentrum. Arbetet utgår från utmaningar och prioriteringar i respektive län. En majoritet av regionerna har valt att ta fram regionala handlingsplaner för kompetensförsörjningsarbetet som kopplar till de regionala utvecklingsstrategierna. Redan etablerade regionala nätverk och forum inom kompetensförsörjningsområdet har använts för att i samverkan med berörda aktörer planera och genomföra insatser som syftar till att hantera konsekvenserna av covid-19-pandemin för arbetsmarknaden.

Synergier mellan regionala, nationella och internationella innovationsinsatser

Regeringen har gett Verket för innovationssystem (Vinnova) i uppdrag att identifiera, tillämpa och sprida effektiva arbetssätt och processer så att innovationsinsatser på nationell och regional nivå bättre ska komplettera varandra samt kunna nyttja insatser på EU-nivå. Uppdraget ska ske i nära dialog med Tillväxtverket och syftar till ökad samsyn och samverkan mellan aktörer och innovationssatsningar som görs inom landet och kan därmed bidra till genomförandet av den nationella strategin för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030. Uppdraget ska slutredovisas senast den 15 april 2023.

Hållbar utveckling inom det regionala tillväxtarbetet

Regeringen gav Tillväxtverket i juni 2019 uppdraget att utveckla och stärka arbetet med hållbar utveckling inom det regionala tillväxtarbetet (N2019/02162/RTL delvis). Enligt uppdragsbeskrivningen ska Tillväxtverket utveckla och stärka arbetet med hållbar utveckling inom det regionala tillväxtarbetet inklusive sammanhållningspolitiken. Tillväxtverket ska för att utveckla och stärka hållbarhetsarbetet särskilt bidra till att sprida erfarenheter från relevant forskning och bidra till samverkan mellan landstingen och Gotlands kommun och statliga myndigheter, inklusive länsstyrelserna samt övriga relevanta aktörer. Vidare ska Tillväxtverket bidra till att kunskaper och erfarenheter, om bl.a. hur olika perspektiv och aktörer kan bidra till hållbar utveckling, sprids mellan landstingen och Gotlands kommun, statliga myndigheter, inklusive länsstyrelserna, och övriga relevanta aktörer. Därtill ska myndigheten bidra till att utveckla verktyg och metoder för hur arbetet kan utvecklas och att utveckla handläggningen av projektmedel, regionala företagsstöd och stöd till kommersiell service.

Regeringen beslutade i april 2021 att förlänga uppdraget och en slutredovisning av uppdraget ska därmed lämnas senast den 15 september 2023 (N2019/02162/RTL delvis).

Besöksnäringen

Riksdagen har på förslag från regeringen beslutat om ett nytt mål för turismpolitiken (prop. 2021/22:1 utg.omr. 24, bet. 2021/22:NU1). Målet innebär att Sverige ska ha en hållbar turism, med ett hållbart resande och en hållbar och konkurrenskraftig besöksnäring som växer och bidrar till sysselsättning och attraktiva platser för besökare, boende, företag och investeringar i hela landet.

Den 18 oktober 2021 presenterade regeringen en ny strategi för hållbar turism och växande besöksnäring. Strategin är baserad på visionen om att Sverige ska bli världens mest hållbara och attraktiva resmål byggt på innovation till 2030. För att uppnå denna vision identifierar regeringen i strategin ett antal strategiska områden: enklare företagande, jobb och kompetens, kunskap och innovation, tillgänglighet samt marknadsföring. Till

varje område kopplas de fyra horisontella perspektiven hållbarhet, digitalisering, platsutveckling och samverkan. Strategin knyter i sin helhet an till Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling, regeringens jämställdhetsmål, de klimatpolitiska målen och andra riksdagsbundna mål. Regeringen anger vidare att den avser att ta fram handlingsplaner som är i linje med strategin.

Därutöver gav regeringen även i december 2020 Tillväxtverket i uppdrag att genomföra insatser för omställning och utveckling för en hållbar besöksnäring (N2020/03156). Inom ramen för uppdraget ingår bl.a. att främja en hållbar platsutveckling i hela landet, öka kunskapen om hur turism och besöksnäringsspektiv kan integreras i olika lokala och regionala processer samt underlätta besöksnäringens myndighetskontakter. Uppdraget ska slutredovisas den 20 juni 2022.

Transportbidraget

Transportbidraget är ett regionalt statsbidrag som kan betalas ut som en kompensation till företag i de fyra nordligaste länen för kostnadsnackdelar till följd av långa transportavstånd för varor. Bidraget syftar till att stimulera till höjd förädlingsgrad i områdets näringsliv. Transporten ska ske på järnväg, i yrkesmässig trafik på väg eller till sjöss.

Utskottet behandlade i oktober 2021 en skrivelse från regeringen om Riksrevisionens granskning av transportbidraget (skr. 2020/21:210, bet. 2021/22:NU5). Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga skrivelsen till handlingarna.

Landsbygdsprogrammet

Landsbygdsprogrammet för perioden 2014–2020 omfattar stöd och ersättningar som finns för att utveckla landsbygden. Stöden och ersättningarna som ingår i landsbygdsprogrammet finansieras gemensamt av Sverige och EU genom Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling som är en av EU:s fyra struktur- och investeringsfonder. I landsbygdsprogrammet ingår företagsstöd, projektstöd, miljöinvesteringar, miljöersättningar, ersättningar för ekologisk produktion, kompensationsstöd, djurvälståndersättningar och stöd till lokalt ledd utveckling. Miljö, hållbar utveckling och innovation är prioriterade områden. Programmet har förlängts till att nu även gälla perioden 2021–2022, och det pågår förhandlingar inom EU om en ny jordbrukspolitik som kommer att träda i kraft 2023.

Landsbygdsprogrammet sorterar under statsbudgetens utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel och hanteras därmed av miljö- och jordbruksutskottet.

Programperioden 2021–2027

Av budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1, utg.omr. 19) framgår att insatserna inom regionalfondsprogrammen ska bidra till omställningen till en

hållbar regional utveckling och därmed bidra till ett grönt, hållbart och mer innovativt Europa. De insatser som genomförs ska vara innovativa och ha högt mervärde för EU. Insatserna är främst inriktade mot EU:s följande två politiska mål: Ett konkurrenskraftigare och smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling och regional IKT-konnektivitet (bredband och möjligheter till uppkoppling) samt En grönare och koldioxidsnål övergång till en ekonomi med noll nettoutsläpp och ett motståndskraftigt Europa genom ren och rättvis energiomställning, gröna och blå investeringar, den cirkulära ekonomin, begränsning av klimatförändringar, klimatanpassning, riskförebyggande, riskhantering och hållbar urban mobilitet. Vidare framgår av redogörelsen i budgetpropositionen att den klimatvänliga och klimatanpassade, resurseffektiva, cirkulära och biobaserade ekonomin behöver utvecklas i hela landet för att möta klimat- och miljöutmaningarna och samtidigt främja ett konkurrenskraftigt näringsliv. Även de sociala hållbarhetsaspekterna är viktiga. I genomförandet tas stor hänsyn till olika territoriella förutsättningar, såsom de långa geografiska avstånd som kännetecknar stora delar av landet.

Tillväxtverket anger att de i april 2022 hoppas att kunna öppna utlysningarna inom Regionalfondens nya program 2021–2027. Att programperioden inte redan är igång, och att programperioden 2014–2020 fortfarande pågår, beror bl.a. på covid-19-pandemin.

I oktober 2020 gav regeringen Tillväxtanalys i uppdrag att utvärdera effekterna av företagsstödjande insatser inom de nio regionalfondsprogrammen för tillväxt och sysselsättning under programperioden 2014–2020 (N2020/02355). Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 30 september 2022.

Nordiskt samarbete

De nordiska statsministrarna antog i augusti 2019 Vision 2030 som syftar till att göra Norden till världens mest hållbara och integrerade region. För att förverkliga visionen har tre strategiområden inom Nordiska ministerrådets arbete prioriterats under 2021–2024 – ett grönt Norden, ett konkurrenskraftigt Norden och ett socialt hållbart Norden. I den handlingsplan som har tagits fram anges att Nordiska ministerrådet under 2021–2024 bl.a. ska arbeta för att alla regioner i Norden ska bli en del av den gröna omställningen. Vidare ska kartläggningar och erfarenhetsutbyte motverka att sociala utmaningar är överrepresenterade i vissa områden. Insatserna ska rikta sig i lika hög grad till områden i städerna som på landsbygden. Omställningen ska inte heller öka skillnaderna, exempelvis mellan stad och landsbygd.

Gränshinderrådet har i uppdrag av de nordiska regeringarna att befrämja den fria rörligheten inom Norden för såväl enskilda som företag. Rådet har under pandemin arbetat med att undanröja de negativa konsekvenserna för den fria rörligheten som har uppstått på grund av de nordiska ländernas olika coronarestriktioner. Gränshinderrådet fick mot denna bakgrund vid årsskiftet 2021/2022 ett nytt mandat för period 2022–2024. Enligt det nya mandatet ska

Gränshinderrådet på kort varsel samla information och uppmärksamma regeringarna på mobilitetsproblem som uppstår i kristider, samt föreslå lösningar och stå till förfogande med sin kunskap när så efterfrågas.

Tidigare riksdagsbehandling

Ett flertal motionsyrkanden liknande de nu aktuella behandlades av utskottet senast våren 2021 (bet. 2020/21:NU14). Utskottet avstyrkte yrkandena med hänvisning till bl.a. pågående insatser och utredningar. Vidare behandlades motion 2021/22:2391 yrkande 4 av utskottet våren 2021 (bet. 2020/21:NU20). Förslag liknande de i motionerna 2021/22:1238 (S), 2021/22:1327 (S), 2021/22:2115 (KD), 2021/22:3029 (SD), 2021/22:3379 (L) yrkande 11 och 2021/22:3982 yrkande 6 har inte behandlats av utskottet i närtid.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Undanröja hinder
- Främjandeuppdrag
- Övrigt om tillväxt och företagande.

Undanröja hinder

I två motioner efterfrågas insatser av regeringen när det gäller att undanröja hinder och främja möjligheten att bo och driva företag i hela landet. Utskottet instämmer med motionärerna om det är viktigt att fler människor ska kunna leva, bo och arbeta i hela Sverige. Utskottet behandlade våren 2021 regeringens skrivelse Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 (skr. 2020/21:133, bet. 2020/21:NU24). I skrivelsen anger regeringen att likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet samt entreprenörskap och företagande i hela landet är prioriterade områden. Utskottet kan notera att regeringen avser att ta fram en handlingsplan för genomförandet av strategin. Utskottet ser därför ingen anledning för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen i enlighet med vad motionärerna efterfrågar.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Främjandeuppdrag

I två motioner förordas att regeringen ska ge myndigheter ett främjandeuppdrag om att de särskilt bör beakta landsbygdspektivet och landsbygdsföretagare. Utskottet kan notera att det i propositionen En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder – för ett Sverige som håller ihop (prop. 2017/18:179) framhålls att det är angeläget att statliga myndigheter

i sina verksamheter beaktar vilka konsekvenser som myndighetens beslut eller åtgärder får för landsbygderna. Vidare kan utskottet konstatera att det av förordningen om regionalt tillväxtarbete (2017:583) framgår att myndigheterna inom ramen för sina verksamhetsområden ska medverka i det regionala utvecklingsarbetet i samverkan med regionerna och Gotlands kommun. Statliga myndigheter ska även samråda med regionerna i frågor som är av väsentlig betydelse för en hållbar regional utveckling. I skrivelsen Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 (skr. 2020/21:133) identifierar regeringen ett fyrtiotal myndigheter samt länsstyrelserna, universiteten och högskolorna som verksamheter av särskild betydelse för möjligheterna att uppnå den regionala utvecklingspolitikens mål. Bland dessa myndigheter finns Almi Företagspartner AB, Statens jordbruksverk, Rise (Research Institutes of Sweden AB), Tillväxtverket och Vinnova. Utskottet noterar därutöver att Tillväxtverket bl.a. ska genomföra insatser som främjar ett regionalt utvecklingsarbete i länen samt i det arbetet utveckla och förbättra förutsättningarna för dialog, samarbete och lärande mellan olika relevanta aktörer på nationell, regional och lokal nivå. Tillväxtverket ska enligt förordningen om regionalt tillväxtarbete även stödja andra statliga myndigheters medverkan i det regionala utvecklingsarbetet. Utskottet ser därför inget skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande i enlighet med vad som föreslås i motionerna.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Övrigt om tillväxt och företagande

I de motionsyrkanden som utskottet tar ställning till i detta avsnitt förordas en rad olika åtgärder som syftar till att gynna den regionala utvecklingen. Förslagen rör såväl olika insatser för att öka antalet jobb på landsbygden och säkra kapital- och kompetensförsörjningen som myndigheternas ansvar och vilka regionala hänsyn som bör tas till olika delar av Sverige. En övervägande del av dessa åtgärder har förordats i motionsyrkanden som utskottet tidigare behandlat och avstyrkt. Utskottet har då bl.a. hänvisat till att det pågår arbete inom exempelvis det regionala kompetensförsörjningsarbetet med att skapa synergier mellan regionala, nationella och internationella innovationsinsatser. När det gäller hållbar utveckling inom det regionala tillväxtarbetet har Tillväxtverket i uppdrag att stärka och utveckla det. Utskottet har även hänvisat till Tillväxtverkets informationsuppdrag när det gäller transportbidraget. Utskottet kan konstatera att arbete inom dessa områden alltjämt pågår. Utskottet noterar dessutom att Tillväxtverket har lämnat en rapport om statliga myndigheters medverkan i den regionala utvecklingspolitiken och att regeringen har aviserat att den ska ta fram en handlingsplan för den nationella strategin för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030. Utskottet noterar även att Riksrevisionen för närvarande arbetar med en granskning av statens insatser inom den regionala utvecklingspolitiken. Utöver detta vill utskottet med anledning av motionsyrkandena påminna om det övergripande

målet för landsbygdspolitiken: en livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet, och det nyligen beslutade nya målet för den regionala utvecklingspolitiken: utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet.

Utskottets uppfattning är att det krävs insatser på många olika områden och en aktiv och modern regionalpolitik där det regionala perspektivet synliggörs för att nå dessa mål. Genom att se till de skillnader som finns när det gäller möjligheter och utmaningar i olika regioner skapas förutsättningar för utveckling och tillväxt i hela landet. Politiken måste vidare enligt utskottet vara ett effektivt verktyg för en rättvis, inkluderande och hållbar utveckling i Sveriges alla regioner, såväl i gles- och landsbygder som i storstäder. Politiken kan på det sättet möta vår tids stora samhällsutmaningar som är kopplade till demografi, globalisering, klimat och energi.

Utskottet vill i sammanhanget även understryka vikten av omställningen till en hållbar regional utveckling där hela landet ges möjligheter att utvecklas utifrån sina särskilda förutsättningar. Därför är det viktigt med en bredd av insatser inom många olika politikområden. Av betydelse för detta är bl.a. tvärssektoriell styrning av resurser, samordning och samverkan mellan statliga myndigheter, regioner och kommuner. Regeringens styrning ska vara samordnad och främja möjligheterna för att insatser inom politikområdena kompletterar varandra och bidrar till synergier.

För att skapa goda förutsättningar för ett livskraftigt näringsliv i alla delar av landet är det viktigt att det finns goda möjligheter till finansiering. Utskottet vill därför peka på betydelsen av att de selektiva regionala företagsstöden är hållbara när det gäller jämställdhet, integration och miljö inklusive klimat.

När det vidare gäller vissa näringars betydelse för turismen i olika regioner vill utskottet, utöver det anförda, framhålla att riksdagen hösten 2021 beslutade om ett nytt mål för turismpolitiken. Målet innebär att Sverige ska ha en hållbar turism, med ett hållbart resande och en hållbar och konkurrenskraftig besöksnäring som växer och bidrar till sysselsättning och attraktiva platser för besökare, boende, företag och investeringar i hela landet. Utskottet noterar även att regeringen presenterat en ny strategi för hållbar turism och växande besöksnäring och att den avser att ta fram handlingsplaner som är i linje med strategin. Därutöver har Tillväxtverket i uppdrag att genomföra insatser för omställning och utveckling för en hållbar besöksnäring, vilket innebär hållbar platsutveckling i hela landet, ökad kunskap om hur turism och besöksnäringsspektivet kan integreras i olika lokala och regionala processer samt att underlätta besöksnäringens företagens myndighetskontakter.

Vidare vill utskottet framhålla det nordiska samarbetet i Gränshinderrådet som har i uppdrag av de nordiska regeringarna att främja den fria rörligheten inom Norden för såväl enskilda som företag. Utskottet noterar att rådet under pandemin har arbetat med att minska de negativa konsekvenserna för den fria rörligheten som har uppstått på grund av de nordiska ländernas olika restriktioner med anledning av pandemin.

Avslutningsvis förordas i ett antal motioner åtgärder och insatser för att främja utvecklingen i särskilda län eller regioner. I likhet med föregående år när sådana förslag har behandlats vill utskottet inledningsvis uttrycka sin förståelse för att enskilda ledamöter vill uppmärksamma problem eller framgångsrika insatser i vissa geografiska avgränsade områden. Utgångspunkten i utskottets prövning av motioner av detta slag har dock sedan hösten 2007 varit det övergripande målet för den regionala tillväxtpolitiken, dvs. utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft. Utskottet ser inte heller denna gång något skäl att frånga sin principiella hållning att de åtgärder och insatser som begärs för olika delar av landet i första hand ska prövas inom ramen för de möjligheter som riksdagen och regeringen anförtror de regionala organen samt i förekommande fall olika myndigheter.

Därmed avstyrks samtliga motionsyrkanden.

Kommersiell och offentlig service

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om stöd till kommersiell och offentlig service bl.a. med hänvisning till pågående insatser.

Jämför reservation 8 (M, SD, KD), 9 (M, SD, KD), 10 (SD), 11 (KD) och 12 (L).

Motionerna

I kommittémotion 2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 efterfrågas ett tillkännagivande om att förstärka driftsstödet till små butiker i glesbygd. I motionen anges vidare att det är av stor vikt att en fortsatt satsning noggrant följs upp och utvärderas av den ansvariga myndigheten. Därtill föreslås i yrkande 2 ett tillkännagivande om vikten av lanthandlarnas och bensinmackarnas roll som ombud för statliga bolag. I motionen anges bl.a. att Apoteket, Systembolaget, Svenska spel och Postnord bör få tydliga uppdrag att underlätta för lanthandlare, bensinmackar och andra verksamheter i glest befolkade delar av landet att bli ombud.

I kommittémotion 2021/22:2432 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 9 förordas ett tillkännagivande om lanthandlarnas roll som ombud för statliga bolag. Enligt motionärerna bör exempelvis Apoteket AB, Postnord, Svenska spel och Systembolaget få i uppdrag av regeringen att se över sina villkor för att bli ombud och utreda hur dessa kan förenklas. Uppdraget ska även omfatta en översyn av ersättningsnivåerna till ombuden så att dessa höjs. Vidare efterfrågas i yrkande 10 ett tillkännagivande om stöd för kommersiell service på landsbygden. Motionärerna betonar att stödet behöver utvärderas och följas upp av den ansvariga myndigheten för att säkerställa att det har avsedd effekt och att nivåerna är tillräckliga för att nå de önskade målen.

Ett likalydande tillkännagivande som det i motion 2021/22:2432 (SD) om lanthandlarnas roll som ombud för statliga bolag förordas även i kommittémotion 2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 14.

I kommittémotion 2021/22:2479 av Staffan Eklöf m.fl. (SD) yrkande 13 föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheterna till ett kompletterande samhällsstöd till lanthandlare.

I kommittémotion 2021/22:3880 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 93 efterfrågas ett tillkännagivande om att se över regelverken för att öka samordningen mellan myndigheter och förbättra samverkan mellan offentliga och kommersiella aktörer för att åstadkomma en god offentlig och kommersiell service i hela landet.

I kommittémotion 2021/22:4219 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 7 föreslås ett tillkännagivande om att utreda villkoren för butiker på landsbygden när det gäller att vara ombud för statliga bolag. Enligt motionen bör de statliga bolagen analysera om de kan underlätta för lanthandlare att bli ombud och lämna förslag på förbättrad ersättning till de aktuella butikerna. Vidare föreslås i yrkande 8 ett tillkännagivande om det särskilda stödet till dagligvarubutiker på landsbygden. Motionärerna anser att beräkningsgrunden för vilka krav som ska uppfyllas för att en butik ska kunna söka medel bör ändras och att omsättningsgränsen bör ses över.

I kommittémotion 2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 5 efterfrågas ett tillkännagivande om att regeringen bör få i uppdrag att utreda om det finns skäl att ändra i stödförordningen så att de lanthandlare som är ombud ska prioriteras när det gäller att betala ut servicebidraget.

I motion 2021/22:1612 av Peter Helander och Per Åsling (båda C) föreslås ett tillkännagivande om att göra en översyn av förutsättningarna för att inrätta en servicegaranti i hela landet som ger varje medborgare i Sverige en fungerande grundläggande service på ett rimligt avstånd.

Bakgrund och pågående arbete

Regionernas ansvar för det regionala tillväxtarbetet

Regionerna (och med vissa undantag Gotlands kommun) har ansvar för det regionala tillväxtarbetet, bl.a. när det gäller att utarbeta och fastställa strategier för länens utveckling och samordna insatser för att genomföra dem. Regionerna ska även besluta om hur vissa statliga medel för det regionala tillväxtarbetet ska användas.

Tillväxtverkets uppgifter

Tillväxtverket ska enligt 2 § förordningen (2009:145) med instruktion för Tillväxtverket bl.a. främja tillgängligheten till kommersiell och offentlig service för företag och medborgare i serviceglesa områden. Enligt 4 § i förordningen ska Tillväxtverket delta i, samordna och följa upp strategier och program inom det regionala tillväxtarbetet, däribland program för kommersiell

och offentlig service för företag och medborgare. Myndigheten ska även förmedla kunskap till andra myndigheter och relevanta aktörer om regionalt tillväxtarbete, vilket inkluderar god tillgång till kommersiell och offentlig service, samt om gles- och landsbygders särskilda tillväxtförutsättningar.

Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030

I den nationella strategin för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 (skr. 2020/21:133), som nämnts ovan, anger regeringen att god tillgång till kommersiell och offentlig service är ett prioriterat område. Vidare anges i strategin att dagligvarubutiker och bemannade drivmedelsstationer har en särskild betydelse eftersom de ofta fungerar som servicepunkter, dvs. som ett nav även för andra serviceslag, som ombud för t.ex. post- och pakettjänster, betaltjänster och apotek samt ibland även viss offentlig service. Samverkan med det civila samhällets organisationer i servicepunkter kan bidra till att även sociala och kulturella mötesplatser skapas. Sammantaget är dessa servicepunkter enligt regeringen av betydelse för att det ska vara attraktivt att bo, verka och leva i alla delar av landet.

Stöd till kommersiell service i glesbygd

I arbetet med att främja en god tillgång till kommersiell service för befolkningen kan ekonomiskt stöd beviljas enligt förordningen (2000:284) om stöd till kommersiell service. Stödet kan beviljas till bl.a. näringsidkare med fasta försäljningsställen för dagligvaror eller drivmedel i glesbygden och på landsbygden. Av förordningen framgår att stöd till kommersiell service ska bidra till att uppfylla målet för den regionala tillväxtpolitiken, den nuvarande regionala utvecklingspolitiken. Stöd får lämnas i områden där servicen är gles, där länsstyrelsen enligt förordningen (2011:1205) får meddela närmare föreskrifter om i vilka områden stöd får lämnas. Vidare får stödet inte otillbörligt gynna en viss näringsidkare. Stöd till kommersiell service kan lämnas som investeringsbidrag, investeringslån, servicebidrag, hemsändningsbidrag och särskilt driftstöd och måste lämnas i enlighet med EU kommissionens förordningar.

Servicebidrag lämnas endast om det finns särskilda skäl, och andra åtgärder har prövats men inte visat sig vara ändamålsenliga. Bidrag får lämnas med högst 250 000 kronor per år till samma mottagare. Bidrag som avser dagligvarubutiker med ett väl utbyggt utbud av grundläggande servicefunktioner, eller som av servicestrategiska skäl bedöms som betydelsefulla, får dock utsträckas till högst 300 000 kronor per år. Frågan om huruvida bidrag kan lämnas ska prövas särskilt för varje år. Bidrag får lämnas för sammanlagt högst tre år. Om det finns synnerliga skäl får bidrag lämnas under en längre tid.

Det särskilda driftstödet till butiker i sårbara och utsatta områden infördes 2016 baserat på förslaget i utredningen Service i glesbygds slutbetänkande

(SOU 2015:35). Stödet får endast lämnas till butiker som uppfyller ett antal kriterier. Bland annat ska försäljningsstället ha ett mångsidigt utbud av dagligvaror och vara beläget mer än 10 kilometer från en annan butik som har ett mångsidigt utbud av dagligvaror eller som är beläget i ett skärgårdsområde utan fast landförbindelse. Dock gäller att om det finns särskilda skäl för det får särskilt driftstöd lämnas till en butik trots att det inte uppfyller alla uppställda kriterier. Vid en bedömning av ansökningar om särskilt driftstöd ska butiker som är betydelsefulla även för tillgängligheten till annan grundläggande kommersiell service än försäljning av dagligvaror prioriteras. Stödmottagaren ska som villkor för stöd åta sig att utföra en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse. Regionen ska i stödbeslutet ange de närmare villkoren för tjänsten. Dessa ska innefatta åtminstone vilket utbud av dagligvaror som ska tillhandahållas och under vilken tid som butiken ska hållas öppet. Frågan om stöd ska prövas för varje år.

Regeringen beslutade i december 2019 om uppdrag att fördela medel till särskilt driftstöd i sårbara och utsatta områden 2020–2022 enligt riksdagens beslut (N2019/03239/RTL). Tillväxtverket ska årligen redovisa till regeringen hur medlen använts och vilka resultat som uppnåtts.

Regeringen anger i budgetpropositionen för 2022 att under 2018–2020 har i genomsnitt 274 butiker beviljats särskilt driftstöd jämfört med i genomsnitt 183 butiker 2016 och 2017. Vidare anges att avståndet mellan butiker som beviljats särskilt driftstöd och närmaste dagligvarubutik under 2018–2020 var ca 18 kilometer. Detta kan jämföras med 2016 och 2017 då avståndet uppgick till ca 22 kilometer. Förklaringen till det minskade avståndet är bl.a. att avståndskriteriet sänktes 2019. Regeringen konstaterar att antalet butiker som beviljats stöd motsvarar de butiker som uppfyller kraven i förordningen (2000:284) om stöd till kommersiell service. Regeringens bedömning är att nedläggningen av butiker som beviljats särskilt driftsstöd i dessa serviceglösa områden har avstannat.

Vidare föreslår regeringen i budgetpropositionen för 2022 att det särskilda driftsstödet för dagligvarubutiker i sårbara regioner permanentas fr.o.m. 2023.

Nya servicekontor

Regeringen gav den 27 maj 2021 Statens servicecenter (SSC) i uppdrag att öppna 28 nya servicekontor (Fi2021/02151 Fi2019/03876 Fi2020/00614 Fi2020/05128 [delvis]). Myndigheten ska öppna ett servicekontor i följande kommuner: Askersund, Boden, Borgholm, Eskilstuna, Filipstad, Finspång, Helsingborg, Jönköping, Laholm, Linköping, Lysekil, Nordmaling, Norrköping, Nynäshamn, Stenungsund, Södertälje, Sölvesborg, Tingsryd, Uppsala, Växjö, Ånge, Åre och Östhammar. Myndigheten ska även öppna ytterligare fem till sex kontor i Stockholms, Göteborgs och Malmös storstadsområden. Kontoren i Eskilstuna, Helsingborg, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Uppsala och Växjö samt minst ett kontor i vardera storstadsområde ska öppna i eller i direkt anslutning till ett socialt utsatt

område. Vid de statliga servicekontoren har besökarna möjlighet att få service från Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket samt även delar av Arbetsförmedlingens tjänster. Av uppdraget framgår att i de fall då det bedöms vara lämpligt och genomförbart ska SSC eftersträva samlokalisering med kommunala servicefunktioner eller andra statliga myndigheter för att möjliggöra en mer samlad service för enskilda och företag.

Av regleringsbrevet framgår att uppdraget att öppna kontoren ska genomföras i två omgångar. I en första omgång ska myndigheten öppna minst 13 kontor. Kontoren i denna omgång ska huvudsakligen öppna under 2022. SSC ska dock eftersträva att kontor kan öppnas successivt och så snart som möjligt under det första halvåret av 2022. Resterande kontor ska öppna i en andra omgång och detta ska huvudsakligen ske under 2023. Uppdraget ska slutredovisas till regeringen senast den 23 februari 2024.

Uppdraget bygger på förslag från den utredning som leddes av landshövding Sven-Erik Österberg och som hade i uppdrag att utreda hur de statliga servicekontoren kan utvecklas (Fi 2019:B). Utredningen överlämnade i december 2020 promemorian *En utvecklad organisation för lokal statlig service – slutredovisning* (ds 2020:29). I promemorian föreslogs bl.a. en utbyggnad omfattande 28–29 servicekontor samt ett utökat serviceutbud vid servicekontoren genom samverkan med fler myndigheter.

Metodstöd för regionala serviceprogram 2022–2030

Regeringen uppdrog i april 2021 åt Tillväxtverket att till den 30 juni 2021 ta fram ett metodstöd för regionala serviceprogram 2022–2030 (N2021/01349). Myndigheten ska därefter bistå regionerna och Gotlands kommun om de beslutar att ta fram regionala serviceprogram för perioden 2022–2030, såväl vid framtagande som vid genomförande av programmen.

I Tillväxtverkets metodstöd anförts att regionala serviceprogram är ett sätt att stärka samordningen mellan olika aktörer och insatser och att prioritera stöden till kommersiell service (rapport 0382). En del av metodstödet beskriver samverkan mellan aktörer med olika roller. En annan del handlar om analys av behov av och förutsättningar för service nu och i framtiden.

Granskning av de statliga servicekontoren

Riksrevisionen meddelade den 22 oktober 2021 att den förbereder en granskning av de statliga servicekontoren. Myndigheten anger att överförandet av lokaler, verksamhet, och medarbetare från flera myndigheter till en, är en av de största och mest komplexa förändringarna inom statsförvaltningen på senare tid. Riksrevisionen avser att granska om den nya serviceorganisationen är ändamålsenlig och effektiv för att tillhandahålla statlig service med hög kvalitet i hela landet.

Stöd till drivmedelsstationer på landsbygderna

Den 2 december 2021 riktade riksdagen på förslag av utskottet ett tillkännagivande till regeringen om åtgärder med anledning av krav på drivmedelsstationer (bet. 2021/22:NU10, rskr. 2021/22:87). Betänkandet innehåller fyra reservationer (S, SD, C, V, MP). I en reservation (S, V, MP) förordades att riksdagen inte ska göra något tillkännagivande.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden liknande de nu aktuella om kommersiell och offentlig service behandlade utskottet senast våren 2021. Utskottet avstyrkte motionsyrkandena bl.a. med hänvisning till pågående insatser och utredningar (bet. 2020/21:NU14). När det gäller yrkanden om höjd ombudersättning påminde utskottet om det man tidigare anfört om att beslut om ersättning till lanthandlare som agerar som ombud för statligt ägda bolag fattas av de enskilda bolagen och är därmed ytterst en styrelse- och ledningsfråga.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Villkor för ombud
- Uppföljning av driftsstöd
- Övrigt om kommersiell och offentlig service.

Villkor för ombud

I motionerna 2021/22:2432 (SD) yrkande 9, 2021/22:2451 (SD) yrkande 14, 2021/22:3689 (M) yrkande 2 samt 2021/22:4219 (KD) yrkande 7 framhålls betydelsen av åtgärder för att underlätta för lanthandlare att bli ombud för statliga bolag. När det gäller förslagen om att underlätta för lanthandlare att bli och vara ombud för statliga tjänster som berörs i de ovan nämnda motionerna vill utskottet liksom tidigare när liknande förslag har behandlats understryka att beslut om ersättningar fattas av de enskilda bolagen och är därmed ytterst en styrelse- och ledningsfråga eftersom ansvaret för verksamheten ligger på bolagens ledningar. Utskottet ser därför ingen anledning att tillstyrka dessa motionsyrkanden.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Uppföljning av driftsstöd

I motionerna 2021/22:2432 (SD) yrkande 10, 2021/22:3689 (M) yrkande 1 samt 2021/22:4219 (KD) yrkande 8 betonas vikten av att det förstärkta driftsstödet till kommersiell service i särskilt utsatta glesbygdsområden följs upp och utvärderas. Utskottet anser att staten behöver ta ett särskilt ansvar för

att medborgare och näringsliv ska få tillgång till en grundläggande nivå av kommersiell service. Många lanthandlare i gles- och landsbygderna är särskilt viktiga eftersom de ofta även tillhandahåller många olika tjänster.

Utskottet har inte någon annan uppfattning än motionärerna om att det är viktigt att de olika stödformerna för kommersiell service följs upp och utvärderas och att medlen används på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Utskottet vill i detta sammanhang påminna om regeringens uppdrag till Tillväxtverket att årligen redovisa till Regeringskansliet hur medlen använts och vilka resultat som uppnåtts. Utskottet kan också notera att regeringen anger i budgetpropositionen för 2022 att det särskilda driftsstödet för dagligvarubutiker i sårbara regioner permanentas fr.o.m. 2023.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Övrigt om kommersiell och offentlig service

I motionerna 2021/22:1612 (C), 2021/22:2479 (SD) yrkande 13, 2021/22:3379 (L) yrkande 5 och 2021/22:3880 (KD) yrkande 93 förordas olika insatser för att främja en god tillgång till kommersiell och offentlig service i hela landet. Utskottet vill även i detta sammanhang understryka att det på en övergripande nivå inte har någon annan uppfattning än motionärerna när det gäller betydelsen av tillgången till kommersiell och offentlig service i hela landet. En levande landsbygd är en förutsättning för en långsiktig utveckling och tillväxt i hela Sverige. Samtidigt har landsbygden stora utmaningar. I Sverige, liksom i övriga världen, pågår en urbanisering, och delar av landsbygden avfolkas medan de större städerna växer. I Sverige har denna utveckling inträffat samtidigt som grundläggande samhällsservice har centraliserats. Detta har inneburit en försämrad service i regioner där befolkningen minskat.

Utskottet kan med anledning av de nämnda motionerna även notera att det pågår insatser som syftar till att förbättra servicen på landsbygden. Det gäller exempelvis det särskilda driftsstödet till butiker i sårbara och utsatta områden som infördes 2016 och som regeringen angett ska permanentas fr.o.m. 2023. Vidare pågår ett arbete med att öppna nya servicekontor runt om i landet, vilket därtill är en insats som Riksrevisionen meddelade i oktober 2021 att den förbereder en granskning av.

I likhet med föregående år kan utskottet med anledning av motion 2021/22:3379 (L) yrkanden 5 också konstatera att det inom ramen för gällande stödförordningar redan i dag finns en möjlighet för de regionala aktörerna att prioritera de lanthandlare som agerar ombud när de betalar ut servicebidrag (bet. 2020/21:NU14).

När det gäller övriga motionsyrkanden som utskottet har att ta ställning till i detta avsnitt anser utskottet att riksdagen kan avslå dessa med hänvisning till de ställningstaganden som gjordes då utskottet senast behandlade motsvarande förslag.

Därmed avstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden.

Lokalisering av statliga myndigheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om lokalisering av statliga myndigheter. Utskottet hänvisar bl.a. till att de pågående insatserna i stort är i linje med de förslag som förordas i de aktuella motionerna.

Jämför reservation 13 (SD) och 14 (SD, C, KD).

Motionerna

I kommittémotion 2021/22:2432 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 5 förordas ett tillkännagivande om utlokalisering av statliga myndigheter. I motionen betonas att utlokalisering är ett långsiktigt mål och att utlokaliseringarna behöver göras med försiktighet som ett komplement till nyetableringar på landsbygden.

I kommittémotion 2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 15 i denna del efterfrågas ett tillkännagivande om statliga myndigheters roll på landsbygden. Motionärerna anger bl.a. att polisens möjligheter till snabb uttryckning vid brott på landsbygden behöver öka och att myndigheter bör etablera fler kontor runt om i landet där anställda kan arbeta på distans. I motionen förordas även i likhet med motion 2021/22:2432 (SD) utlokalisering av statliga myndigheter.

I kommittémotion 2021/22:4219 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om myndigheters lokalisering. Motionärerna framhåller bl.a. att omlokalisering av myndigheter till andra delar av landet än storstadsområdena bör prövas i större omfattning än i dag.

I motion 2021/22:1418 av Adnan Dibrani m.fl. (S) efterfrågas ett tillkännagivande om att överväga omlokalisering av myndigheter till Halland.

I motion 2021/22:1555 av Heléne Björklund och Magnus Manhammar (båda S) efterfrågas ett tillkännagivande om att överväga omlokalisering av myndigheter till Blekinge.

I motion 2021/22:1763 av Johan Büser m.fl. (S) efterfrågas ett tillkännagivande om statlig närvaro i hela landet. I motionen välkomnas att regeringen fortsätter sitt arbete med att stärka statens närvaro i hela landet.

I motion 2021/22:2150 av Anna Johansson m.fl. (S) efterfrågas ett tillkännagivande om att titta på möjligheten att placera den nya myndigheten för utbetalningskontroll i Göteborg.

I motion 2021/22:2046 av Lars Hjalmered (M) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att bereda plats för blåljusverksamhet och annan statlig verksamhet i Fiskebäck.

I motion 2021/22:2082 av Lars Püss m.fl. (M) efterfrågas ett tillkännagivande om att placera den nya statliga myndigheten mot fusk och fel i välfärdssystemen i Halland.

I motion 2021/22:2207 av Jörgen Berglund (M) förordas ett tillkännagivande om att se över lokaliseringen av statliga företag och myndigheter.

I motion 2021/22:2370 av Viktor Wärnick (M) föreslås ett tillkännagivande om att myndigheter bör utlokaliseras från storstäder till övriga landet och om att befintliga och välfungerande kontor bör ges förutsättningar att vara kvar och utvecklas.

I motion 2021/22:1625 av Per Åsling (C) yrkande 2 efterfrågas ett tillkännagivande om att ny- och omlokalisering av myndigheter bör förläggas till Jämtlands län.

I motion 2021/22:1388 av Larry Söder (KD) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör se över möjligheten att förlägga en myndighet till Halland.

I motion 2021/22:2350 av Robert Hannah (L) yrkande 1 förordas ett tillkännagivande om vikten av att nya myndigheter placeras i en annan storstadsregion än Stockholm i framtiden.

Bakgrund och pågående arbete

Riksdagens tillkännagivanden om lokalisering av myndigheter

Hösten 1996 tillkännagav riksdagen för regeringen ett antal principer för såväl den geografiska placeringen av statliga myndigheter som beslutshandlingen av sådana ärenden (bet. 1996/97:AU2, rskr. 1996/97:106). Utskottet redogjorde åter för dessa principer i sitt betänkande om regional tillväxtpolitik våren 2016 (bet. 2015/16:NU17) och noterade då att regeringen gett Statskontoret och Statens servicecenter i uppdrag att se över olika aspekter av lokaliseringsfrågan. Samtidigt menade utskottet att utvecklingen under lång tid inte varit i enlighet med de principer som riksdagen fastställt, oberoende av regeringar och tidigare uttalade ambitioner om att noga pröva om myndigheter i ökad utsträckning skulle kunna lokaliseras utanför storstäderna. Utskottet föreslog därför att riksdagen genom att helt eller delvis bifalla ett antal motioner skulle tillkänna för regeringen att den ska pröva möjligheterna att omlokalisera myndigheter. Vidare anförde utskottet att regeringen i ett lämpligt sammanhang borde återrapportera till riksdagen vilka åtgärder som vidtagits och hur de principer som riksdagen tidigare fastställt tillämpas. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Riksdagen har gjort flera ytterligare tillkännagivanden till regeringen med bäring på frågan om statliga myndigheters lokalisering som har beretts av andra utskott. Bland annat beslutade riksdagen våren 2016 i enlighet med finansutskottets förslag om ett tillkännagivande om att regeringen borde se till att statliga myndigheter under regeringen lokaliseras till förorter och lägen utanför de dyraste områdena i Stockholms innerstad samt även pröva en lokalisering till andra delar av landet (bet. 2015/16:FiU25, rskr. 2015/16:208).

Regeringen angav i budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 2) att den, med anledning av riksdagens tillkännagivanden om att den

statliga närvaron bör öka i hela landet, mellan 2015 och 2019 har fattat 21 regeringsbeslut om lokalisering av hela eller delar av myndigheters verksamheter som berör 20 olika myndigheter (Tillväxtverket omfattas av två beslut). Merparten av besluten har avsett verksamheter i Stockholms län, som har omlokalisrats till andra delar av landet. Regeringen angav vidare att den med anledning av sina beslut om omlokaliseringar, myndigheternas egna initiativ till lokaliseringar och införandet av förordningen om statliga myndigheters lokalisering anser att tillkännagivandena är slutbehandlade.

Förordningen om statliga myndigheters lokalisering

Regeringen utfärdade den 11 april 2019 förordningen (2019:202) om statliga myndigheters lokalisering (Fi2019/01505/SFÖ). Förordningen innebär bl.a. att myndigheter vid beslut om lokalisering, vare sig det gäller placering av ett fast arbetsställe för första gången eller avveckling av ett arbetsställe på en viss ort, ska genomföra analyser av verksamhetsmässiga, personella, ekonomiska och regionala konsekvenser inom myndighetens ansvarsområden samt att lokaliseringsbeslut ska fattas av myndighetens ledning. Av analysen ska det också framgå vilka alternativa möjligheter som finns att utveckla eller rationalisera myndighetens befintliga verksamhet på en viss ort. Förordningen trädde i kraft den 1 juni 2019.

Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030

I den nationella strategin för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 (skr. 2020/21:133), som nämnts ovan, framhåller regeringen att en fortsatt utveckling av den statliga närvaron och servicen i hela landet är viktigt för att upprätthålla legitimitet och förtroende för statsförvaltningen. För att åstadkomma en jämnare fördelning av statliga arbetstillfällen över landet menar regeringen att det är angeläget att stärka den statliga närvaron utanför de största städerna. En utgångspunkt är att inga nya myndigheter ska lokaliseras i Stockholm under mandatperioden. Regeringen anför vidare att staten måste som arbetsgivare ta ett större ansvar både för regional utveckling och för möjligheterna att erbjuda statliga arbetstillfällen i hela landet. Spridningen av statliga myndigheters lokalisering kan även bidra till att förbättra arbetsmarknaden i landsbygderna och därmed bidra till en hållbar regional utveckling.

Granskning av omlokalisering av myndigheter

Den 3 december 2021 meddelade Riksrevisionen att den förbereder en granskning av regeringens omlokalisering av myndigheter. Granskningen ska svara på om regeringens beslut om lokalisering av myndigheter till orter utanför Stockholm har genomförts på ett effektivt och långsiktigt ändamålsenligt sätt. Granskningen kommer bl.a. att fokusera på vilka effekter besluten har haft på arbetsmarknaden på de aktuella orterna, samt på hur myndigheterna

har hanterat kompetensförsörjning och andra utmaningar kopplade till möjligheterna att bedriva en effektiv verksamhet. Resultatet av granskningen kommer att sammanställas i en rapport med planerad publicering i september 2022.

Tidigare riksdagsbehandling

Ett flertal motionsyrkanden liknande de nu aktuella om lokalisering av statliga myndigheter avstyrktes av utskottet senast våren 2021 då utskottet bl.a. ansåg att regeringens olika beslut om lokalisering av statliga myndigheters verksamhet ligger i linje med riksdagens tidigare tillkännagivanden (bet. 2020/21:NU14). Förslag liknande de i motionerna 2021/22:2082 (M), 2021/22:2150 (S) och 2021/22:2432 (SD) yrkande 5 har inte behandlats av utskottet i närtid.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Myndigheters roll på landsbygden
- Övrigt om lokalisering av statliga myndigheter.

Myndigheters roll på landsbygden

Utskottet har inte någon annan uppfattning än motionärerna om att de statliga myndigheterna har en viktig roll i att underlätta för människor att kunna bo och verka på landsbygden. Utskottet ser dock ingen anledning för riksdagen att i dagsläget rikta ett tillkännagivande till regeringen i enlighet med vad motionärerna föreslår.

Därmed avstyrker utskottet motion 2021/22:2451 (SD) yrkande 15 i berörd del.

Övrigt om lokalisering av statliga myndigheter

Utskottet konstaterar att regeringen efter riksdagens tillkännagivanden 2016 (bet. 2015/16:NU17, rskr. 2015/16:201 och bet. 2015/16:FiU25, rskr. 2015/16:208) om att den statliga närvaron bör öka i hela landet har fattat drygt 20 regeringsbeslut om lokalisering där hela eller delar av myndigheters verksamheter i Stockholms län har omlokaliserats till andra delar av landet. Därtill trädde förordningen om statliga myndigheters lokalisering i kraft i juni 2019. Utskottet kan även notera att regeringen i den nationella strategin för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 anger att det är angeläget att stärka den statliga närvaron utanför de största städerna och att en utgångspunkt är att inga nya myndigheter ska lokaliseras i Stockholm under valperioden. Utskottets uppfattning är att regeringens olika beslut om

lokalisering av statliga myndigheters verksamhet liksom regeringens bedömning i den nationella strategin för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 ligger i linje med riksdagens tillkännagivanden.

Utskottet kan vidare konstatera att Riksrevisionen i december 2021 meddelade att myndigheten genomför en granskning av om regeringens beslut om lokalisering av myndigheter till orter utanför Stockholm har genomförts på ett effektivt och långsiktigt ändamålsenligt sätt. Riksrevisionens rapport väntas bli publicerad i september 2022 och utskottet kommer således att få skäl att återkomma till frågan om myndigheters lokalisering i samband med hanteringen av regeringens skrivelse med anledning av granskningen.

Utskottet ser därför inte att det finns skäl för riksdagen att i nuläget rikta ytterligare tillkännagivanden till regeringen med anledning av de åtgärder som förordas i de aktuella motionerna.

Därmed avstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden.

Återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser. Utskottet hänvisar bl.a. till gällande regler på området.

Jämför reservation 15 (SD, V) och 16 (SD, C, MP), motivreservation 17 (KD), reservation 18 (SD, KD), motivreservation 19 (C, MP), reservation 20 (SD), 21 (V) och 22 (MP) samt motivreservation 23 (C, KD).

Motionerna

I partimotion 2021/22:3232 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 4 efterfrågas ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag på lagstiftning om reglering av vindkraftens närområdesersättning så att den blir obligatorisk. Vidare förordas i yrkande 5 ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med ett förslag på hur en större del av vattenkraftens vinster ska komma de berörda kommunerna till del.

I kommittémotion 2021/22:2390 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 17 föreslås ett tillkännagivande om att införa en reglerad bygdepeng för vindkraften. Motionärerna anser att vid en vindkraftsetablering bör bygdemedel för vindkraften hanteras på samma sätt som för vattenkraften och att det bör regleras i lag.

I kommittémotion 2021/22:2432 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om ökade intäkter för regionerna genom en

regionalisering av fastighetsskatten på industrifastigheter och elproduktionsenheter.

I kommittémotion 2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 30 föreslås ett tillkännagivande om regionaliserad fastighetsskatt. I motionen anges att respektive region, i stället för staten som nu är fallet, bör få behålla skatteintäkterna för industrifastigheter och elproduktionsenheter.

I kommittémotion 2021/22:3954 av Eric Westroth m.fl. (SD) yrkande 34 förordas ett tillkännagivande om att regionalisera beskattningen av industri- och energifastigheter.

I kommittémotion 2021/22:3685 av Per Åsling m.fl. (C) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att vid en större översyn av skattesystemet utreda hur skatteintäkter från fastighetsskatten på vind- och vattenkraftverk kan regionaliseras.

I kommittémotion 2021/22:4219 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 12 efterfrågas ett tillkännagivande om att utreda för- och nackdelar med ett system likt det norska där en större del av vinsterna från naturresurser stannar lokalt.

I kommittémotion 2021/22:4066 av Lorentz Tovatt m.fl. (MP) yrkande 7 i denna del förordas ett tillkännagivande om att ge närboende möjlighet att bli delägare när det byggs vindkraftverk och att fastighetsskatt på vatten- och vindkraftverk bör gå till den region eller kommun där kraftverken finns.

I motion 2021/22:174 av Mats Green (M) efterfrågas ett tillkännagivande om att införa Royalties for Regions enligt australiensisk modell vid gruvverksamhet, vattenkraftsverksamhet m.m. Royalties for Regions innebär att berörda kommuner och regioner får del av exempelvis mineralavgifter för att investera dem i infrastruktur, välfärd och service. Motionären förordar att medel från exempelvis vattenkraft och gruvnäring återförs till de regioner där naturresurserna utvinns.

I motion 2021/22:896 av Saila Quicklund (M) förordas ett tillkännagivande om att se över hur medel från vattenkraftsproduktionen kan komma de kommuner och regioner där produktionen sker till del.

I motion 2021/22:1782 av Viktor Wärmick (M) efterfrågas ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag som gör det möjligt för glesbygds- och landsbygds länen att behålla mer av värdet av det som producerats i de egna geografiska regionerna.

I motion 2021/22:2201 av Jörgen Berglund (M) förordas ett tillkännagivande om att se över hur vattenkraftskommunerna i Sverige kan få del av det värde som vattenkraftsproduktionen genererar i fråga om koncessionsavgifter och koncessionskraft.

I motion 2021/22:3032 av Dennis Dioukarev och Jimmy Ståhl (båda SD) föreslås ett tillkännagivande om en regionalisering av fastighetsskatten.

I motion 2021/22:713 av Martina Johansson (C) efterfrågas ett tillkännagivande om att se över om en större del av fastighetsskatten kan tillfalla kommuner och regioner.

I motion 2021/22:1180 av Anne-Li Sjölund (C) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att regionalisera fastighetsskatten på energiproducerande fastigheter med exempelvis vattenkraftverk eller vindkraftverk.

I motion 2021/22:1608 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) förordas ett tillkännagivande om att berörda kommuner och regioner ska få behålla en rättmätig del av vind- och vattenkraftens värden.

I motion 2021/22:1625 av Per Åsling (C) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att ett system för vattenkraftsåterbäring ska utarbetas samt att ekonomiska resurser ska stanna i regionerna och kommunerna där värdena skapas.

I motion 2021/22:2318 av Lina Nordquist (L) förordas ett tillkännagivande om en översyn av fastighetsskatten för vattenkraft.

Bakgrund och pågående arbete

Bygdemedel till vattenverksamhet

Bygdemedel regleras i lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Av 6 kap. 1 § framgår att den som har tillstånd till vattenverksamhet ska betala en årlig bygdeavgift som bestäms av mark- och miljödomstolen om verksamheten innebär drift av ett vattenkraftverk, en vattenreglering, vattenöverledning (för något annat ändamål än kraftändamål) eller ytvattentäkt.

Bygdeavgiften ska användas dels för att förebygga eller minska sådana skador av vattenverksamheten eller anläggningar för denna som inte har ersatts enligt 31 kap. miljöbalken och för att gottgöra sådana skador (dvs. skador för enskilda), dels för att tillgodose allmänna ändamål för den bygd som berörs av vattenverksamheten eller anläggningar för denna. Närmare föreskrifter om dispositionen av bygdeavgifter återfinns i förordningen (1998:928) om bygde- och fiskeavgifter.

Utredningen En rättssäker vindkraftsprövning

Regeringen tillsatte den 14 oktober 2020 en särskild utredare (klimatsamordnaren Lise Nordin) med uppdrag att ta fram förslag som stärker rättssäkerheten och ökar förutsebarheten och effektiviteten i prövningen av vindkraftsanläggningar. Utredningen överlämnade sitt betänkande En rättssäker vindkraftsprövning (SOU 2021:53) till regeringen den 22 juni 2021.

I utredningen behandlas frågan om ekonomiska kompensation till kommuner och lokalsamhällen som påverkas av vindkraftsetableringar. Utredningen gör bedömningen att ekonomisk kompensation i någon form skulle underlätta en fortsatt vindkraftsutbyggnad och att en sådan kompensation bör gå till de kommuner och lokalsamhällen som påverkas av vindkraftsetableringar. Anledningen är att vindkraften haft och fortfarande står inför en stor utbyggnad och att påverkan från verksamheten är av ett sådant

slag att ekonomisk kompensation framstår som lämplig. Utredningen menar vidare att en ekonomisk kompensation skulle kunna underlätta tillståndsprocessen genom att göra kommuner och närboende mer positivt inställda till vindkraft än annars, samt stärka den lokala och nationella vindkraftsopinionen. För de avtal om ersättningar som finns i dag har överenskommelserna tagits fram genom förhandlingar i varje enskilt fall. Utredningen konstaterar att en reglering av ekonomisk ersättning ligger i linje med utredningens övergripande mål om att öka förutsebarheten och rättssäkerheten i vindkraftsprövningen. Det är viktigt framhåller utredningen att ett ersättningssystem utformas så att det blir enkelt och effektivt samt att ersättningen helst bör gå till både organisationer som företräder lokala organisationer och berörda kommuner.

Utredningen har remissbehandlats och remisstiden gick ut den 5 november 2021. Utredningens förslag och remissvaren bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Tillkännagivande om en översyn av det kommunalekonomiska utjämningsystemet

Finansutskottet behandlade i december 2020 regeringens skrivelse 2020/21:28 Riksrevisionens rapport om tillväxthämmande incitament i den kommunala inkomstutjämnningen. I skrivelsen konstaterar regeringen mot bakgrund av Riksrevisionens iakttagelser att det är viktigt att det kommunalekonomiska utjämningsystemet uppdateras i takt med samhällsutvecklingen. Regeringen ser vidare att det finns behov av att med jämna mellanrum se över utjämningsystemet. Regeringen menar att Riksrevisionens båda granskningsrapporter Tillväxthämmande incitament i den kommunala inkomstutjämnningen (RiR 2020:11) och Det kommunala utjämningsystemet – behov av mer utjämning och bättre förvaltning (RiR 2019:29) kan utgöra underlag vid en sådan översyn.

På förslag av finansutskottet tillkännagav riksdagen för regeringen att den bör tillsätta en utredning som ser över det kommunalekonomiska utjämningsystemet med fokus på utveckling, tillväxt och likvärdig service i hela landet (bet. 2020/21:FiU15, rskr. 2020/21:129). Regeringen anger i budgetpropositionen för 2022 att den avser att återkomma i fråga om hanteringen av tillkännagivandet (prop. 2021/22:1 utg.omr. 25).

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har återkommande avstyrkt motioner med förslag om att återföra medel från vatten- och vindkraft och om att införa en reglerad bygdepeng för vindkraft, senast våren 2021 (bet. 2020/21:NU14). Utskottet har vid dessa tillfällen bl.a. anfört att de nuvarande principerna för statens budgethantering ska gälla, dvs. att statliga inkomster från ett geografiskt område eller från en produktionsanläggning baserade på naturresurser inte ska kopplas till statliga utgifter inom samma område. Att införa sådana kopplingar skulle enligt

utskottets bedömning kräva korrigeringar till dessa kommuner via ett nytt kommunalt utjämningssystem eller via andra statliga budgetposter. Utskottet har konstaterat att detta sammantaget skulle leda till en svårgenomtränglig budgethantering. Förslag om att ge närboende möjlighet att bli delägare när det byggs vindkraftverk som delvis berörs i motion 2021/22:4066 (MP) yrkande 7 har inte behandlats av utskottet i närtid.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Bygdemedel till vindkraft
- Regionalisering av fastighetsskatten från vind- och vattenkraft
- Utredning om ett system för återföring
- Övrigt om återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser.

Bygdemedel till vindkraft

Med anledning av förslagen om en lagstadgad närområdesersättning, s.k. bygdemedel för vindkraft, kan utskottet konstatera att det vid flera tillfällen, senast våren 2021 (bet. 2020/21:NU14), avstyrkt förslag om att införa en reglerad bygdepeng för vindkraft. Utskottet står fast vid sin bedömning och anser att det från riksdagens sida inte heller denna gång finns anledning att vidta några åtgärder med anledning av det som föreslås. Utskottet vill även påminna om utredningen En rättssäker vindkraftsprövning (SOU 2021:53) som överlämnades till regeringen i juni 2021 och som därefter remissbehandlats. I utredningen behandlas frågan om ekonomiska kompensation till kommuner och lokalsamhällen som påverkas av vindkraftsetableringar. Utredningen, dess förslag och remissvaren bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Regionalisering av fastighetsskatten från vind- och vattenkraft

I motionerna 2021/22:1180 (C), 2021/22:1608 (C), 2021/22:1625 (C) yrkande 1, 2021/22:2318 (L), 2021/22:3685 (C) yrkande 6 och 2021/22:4066 (MP) yrkande 7 i denna del lämnas olika förslag om att regionalisera fastighetsskatten för vatten- och vindkraft. Utskottet har vid ett flertal tillfällen, senast våren 2021 (bet. 2020/21:NU14), avstyrkt liknande motioner som rör återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser. Utskottets principiella ställningstagande när det gäller dessa frågor är att de nuvarande principerna för statens budgethantering ska gälla. Detta innebär att statliga inkomster från ett geografiskt område eller från en produktionsanläggning som är baserade på naturresurser inte ska kopplas till statliga utgifter inom samma område. Att införa sådana kopplingar skulle kräva korrigeringar till dessa

kommuner via ett nytt kommunalt utjämningsystem eller via andra statliga budgetposter. Utskottet vidhåller att detta sammantaget skulle kunna leda till en svårgenomtränglig budgethantering.

Utskottet noterar samtidigt det tillkännagivande som riksdagen riktat till regeringen om att den ska tillsätta en utredning som ser över hela det kommunalekonomiska utjämningsystemet med fokus på utveckling, tillväxt och likvärdig service i hela landet (bet. 2020/21:FiU15, rskr. 2020/21:129). Utskottet noterar vidare att regeringen i budgetpropositionen för 2022 anger att den avser att återkomma i fråga om hanteringen av tillkännagivandet. Utskottet anser att resultatet av riksdagens tillkännagivande bör avvaktas och ser därför inte något skäl till ett tillkännagivande enligt förslagen i motionerna i nuläget.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Utredning om ett system för återföring

I motion 2021/22:4219 (KD) yrkande 12 lämnas förslag om att regeringen ska uppmanas att tillsätta en utredning om för- och nackdelar med en modell där vinsterna från de svenska naturresurserna i första hand hamnar i kommunerna. Utskottet har i ett tidigare ställningstagande i detta betänkande redogjort för sin principiella syn på återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser och anser att det här aktuella förslaget kan avslås med hänvisning till vad utskottet tidigare anfört.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandet.

Övrigt om återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser

I motionerna 2021/22:2432 (SD) yrkande 2, 2021/22:2451 (SD) yrkande 30 och 2021/22:3954 (SD) yrkande 34 efterfrågas tillkännagivanden om att regionalisera fastighetsskatteintäkterna från industri- och energifastigheter och elproduktionsenheter. Vidare efterfrågas i motion 2021/22:3232 (V) yrkande 5 förslag på hur en större del av vattenkraftens vinster ska komma de berörda kommunerna till del. Utskottet vill med anledning av dessa förslag ännu en gång påminna om vad utskottet tidigare i detta betänkande anfört om återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser. Utskottet vidhåller även här sitt ställningstagande och anser därmed att de aktuella förslagen inte bör leda till några tillkännagivanden.

Vad gäller förslaget i motion 2021/22:4066 (MP) yrkande 7 i denna del om att närboende ska ges möjlighet att bli delägare när det byggs nya vindkraftverk vill utskottet påminna om vad som tidigare anförts i detta betänkande med anledning av utredningen En rättssäker vindkraftsprövning (SOU 2021:53). Utredningen, som överlämnades till regeringen i juni 2021 och som därefter remissbehandlats, behandlar bl.a. frågan om ekonomiska kompensation till kommuner och lokalsamhällen som påverkas av vindkraftsetableringar. Utredningen konstaterar att en ekonomisk kompensation i någon

form skulle underlätta en fortsatt vindkraftsutbyggnad och bl.a. göra närboende mer positivt inställda till vindkraft än annars, samt stärka den lokala och nationella vindkraftsopinionen. Utskottet noterar att utredningen bereds inom Regeringskansliet och ser därmed inget skäl till ett tillkännagivande enligt förslaget i motionen i nuläget.

Utskottet anser därtill att övriga motionsyrkanden som utskottet har att ta ställning till i detta avsnitt kan avslås med hänvisning till de ställningstaganden som gjordes då utskottet senast behandlade motsvarande förslag.

Därmed avstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden.

Vissa övriga frågor om regional utveckling

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om vissa övriga frågor om regional utveckling bl.a. med hänvisning till pågående insatser och utvärderingar.

Jämför reservation 24 (C), 25 (V), 26 (KD) och 27 (L) samt det särskilda yttrandet (MP).

Motionerna

I partimotion 2021/22:3203 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 18 förordas ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag på kompensatoriska åtgärder för att återföra ekonomiska medel till landsbygders omställning med anledning av höjda drivmedelsskatter.

I partimotion 2021/22:3232 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 23 föreslås att riksdagen uppmanar regeringen att den bör verka för utökad nordisk samverkan för framtida landsbygds- och regionalpolitisk utveckling.

I kommittémotion 2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 19 efterfrågas ett tillkännagivande om att se över hur det regionala ansvaret hos myndigheter kan tydliggöras och stärkas.

I kommittémotion 2021/22:3880 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 22 efterfrågas ett tillkännagivande om att stöden som ges genom EU:s strukturfonder behöver göras mer schabloniserade och betalas ut via en ansvarig regional nivå.

I kommittémotion 2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 7 förordas ett tillkännagivande om att EU:s regionala fonder som går till medlemsländer på nationell nivå behöver minska och i större utsträckning gå direkt till den regionala eller lokala nivån, att organisationer verksamma i civilsamhället som driver projekt i linje med målen för fonderna ska kunna ges stöd och att stödet från EU:s olika strukturfonder bör riktas mot projekt med ett tydligt europeiskt mervärde som t.ex. gränsöverskridande infrastruktur och handel.

I motion 2021/22:876 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslås ett tillkännagivande om att skyndsamt göra en översyn av hur de statliga regionala utvecklingsmedlen fördelas mellan länen.

I motion 2021/22:1919 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) yrkande 5 efterfrågas ett tillkännagivande om att bo på den skånska landsbygden.

I motion 2021/22:2205 av Pål Jonson (M) efterfrågas ett tillkännagivande om att regeringen bör se över möjligheten att genom riktade åtgärder ekonomiskt kompensera de gränskommuner som påverkats av covid-19-pandemin.

I motion 2021/22:4038 av Edward Riedl (M) efterfrågas ett tillkännagivande om att landsbygdsfrågor måste ges en betydligt större prioritet i regeringens arbete.

I motion 2021/22:1625 av Per Åsling (C) yrkande 6 förordas ett tillkännagivande om att inkludera hela Jämtlands län exklusive centralorterna Östersund och Frösön när Landsbygdskommitténs förslag om nya stöd-områdesgränser ska införas.

I motion 2021/22:3799 av Acko Ankarberg Johansson och Andreas Carlson (båda KD) föreslås ett tillkännagivande om vikten av en levande landsbygd. I motionen nämns bl.a. att otryggheten på landsbygden ökar och att det behövs fler poliser.

Bakgrund och pågående arbete

Förslag om sänkt energiskatt på bensin och diesel

Regeringen överlämnade den 27 januari 2022 propositionen Sänkt energiskatt på bensin och diesel (prop. 2021/22:84) till riksdagen. I propositionen föreslås mot bakgrund av ett tillkännagivande från riksdagen att skatten på bensin och diesel sänks så att priset vid pump blir 50 öre lägre per liter inklusive mervärdesskatt. Propositionen kommer att beredas av riksdagen i närtid. Förslaget föreslås träda i kraft den 1 maj 2022.

Tidigare riksdagsbehandling

Ett flertal motionsyrkanden liknande de nu aktuella behandlades av utskottet senast våren 2021 (bet. 2020/21:NU14). Utskottet avstyrkte dessa med hänvisning till bl.a. pågående insatser och utredningar.

Utskottets ställningstagande

I motion 2021/22:3686 (C) yrkande 19 efterfrågas en översyn av hur det regionala ansvaret hos myndigheter kan tydliggöras och stärkas. Utskottet noterar att regeringen våren 2021 presenterade en nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 och att regeringen avser att ta fram en handlingsplan för genomförandet av strategin (skr. 2020/21:133).

Regeringen anger att strategin ska främja en ändamålsenlig medverkan från statliga myndigheter i det regionala utvecklingsarbetet. Vidare anger regeringen i strategin att samordning mellan statliga myndigheter och samverkan mellan statliga myndigheter, regioner och kommuner är avgörande för att nå målet för den regionala utvecklingspolitiken.

När det gäller motion 2021/22:3203 (V) yrkande 18 om kompensatoriska åtgärder för att återföra ekonomiska medel till landsbygders omställning med anledning av höjda drivmedelsskatter behandlade utskottet ett likalydande motionsyrkande våren 2021 (bet. 2020/21:NU14). Utskottet avstyrkte då förslaget med hänvisning den regionala skattereduktionen som riksdagen beslutade om i oktober 2020 för boende i vissa glest befolkade områden i syfte att kompensera för den större del av energi- och miljöskatterna som dessa invånare drabbas av på grund av det geografiska läget. Utskottet noterar även den proposition regeringen överlämnade till riksdagen den 27 januari 2022 om sänkt energiskatt på bensin och diesel (prop. 2021/22:84) och som kommer att behandlas av riksdagen under våren 2022.

I motion 2021/22:3232 (V) yrkande 23 föreslås att regeringen ska verka för utökad nordisk samverkan för framtida landsbygdsutveckling. Utskottet vill här hänvisa till Nordiska rådets mål och handlingsplan för att göra Norden till världens mest hållbara och integrerade region där satsningar ska rikta sig i lika hög grad till områden i städerna som på landsbygden.

Med anledning av förslagen som berör EU:s regionalpolitik och regionala fonder i motionerna 2021/22:3880 (KD) yrkande 22 och 2021/22:3379 (L) yrkande 7 vill utskottet hänvisa till det regeringen anför i budgetpropositionen för 2022 om att insatserna inom regionalfondsprogrammen för programperioden 2021–2027 ska bidra till omställningen till en hållbar regional utveckling och därmed till ett grönt, hållbart och mer innovativt Europa. De insatser som genomförs ska även vara innovativa och ha högt mervärde för EU. Vidare ska vid genomförandet stor hänsyn tas till olika territoriella förutsättningar, såsom de långa geografiska avstånd som kännetecknar stora delar av landet. Därtill noterar utskottet att regeringen gett Tillväxtanalys i uppdrag att utvärdera effekterna av företagsstödande insatser inom de nio regionalfondsprogrammen för tillväxt och sysselsättning under programperioden 2014–2020. Myndigheten ska redovisa resultatet av utvärderingen senast den 30 september 2022.

När det gäller övriga motionsyrkanden som utskottet har att ta ställning till i detta avsnitt anser utskottet att riksdagen kan avslå dessa med hänvisning till de ställningstaganden som gjordes då utskottet senast behandlade motsvarande förslag.

Därmed avstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden.

Reservationer

1. Undanröja hinder, punkt 1 (M, L)

av Carl-Oskar Bohlin (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Arman Teimouri (L) och Elisabeth Björnsdotter Rahm (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 1 och
2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi vill att fler människor ska kunna leva, bo och arbeta i hela Sverige, och vi ser potentialen och utvecklingsmöjligheten för den svenska landsbygden. Genom att bl.a. göra det enklare att starta och driva företag, även på landsbygden, kan det skapas fler möjligheter för människor att leva, växa och verka i hela Sverige. Regeringen bör därför identifiera hinder och därefter återkomma till riksdagen om hur de avser att undanröja dessa hinder för att främja möjligheten att bo och driva företag i hela landet.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

2. Främjandeuppdrag, punkt 2 (SD, KD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Alexander Christiansson (SD), Camilla Brodin (KD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 2 och
2021/22:2462 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 12.

Ställningstagande

En dynamisk mångfald av företag över hela Sverige är samhälls- och landsbygdsfrämjande. Goda villkor för företagande bör gälla oavsett var i landet man väljer att etablera sig. Skattesatser, avgifter, regelverk, tillstånd, bygglov och alla andra områden som utgör företagens verklighet ska vara förmånliga. Vissa näringar är dock geografiskt kopplade till det Sverige som ligger utanför stadskärnorna. Det gäller exempelvis skogsnäringen, gruvnäringen, stora delar av livsmedelssektorn och deras nätverk av underleverantörer och distributörer. Dessa näringar ger upphov till ett brett spektrum av arbetstillfällen, och de värdekedjor som dessa ger medverkar till att knyta ihop stad och landsbygd samt genererar skatteintäkter i kommuner i hela Sverige. Vi anser därför att samtliga myndigheter som har uppdrag att främja näringsliv och arbetstillfällen bör särskilt beakta landsbygds-perspektivet. Mot denna bakgrund menar vi att riksdagen bör tydliggöra för regeringen att den bör ge ett särskilt främjandeuppdrag till myndigheter om landsbygdsperspektivet och näringar knutna till landsbygden. Detta är inte minst viktigt för de myndigheter som möter landsbygdsföretagare.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

3. Övrigt om tillväxt och företagande, punkt 3 (M)

av Carl-Oskar Bohlin (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Elisabeth Björnsdotter Rahm (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3689 av Lars Hjälmared m.fl. (M) yrkande 5 och avslår motionerna

2021/22:162 av Edward Riedl (M),

2021/22:744 av Mikael Eskilandersson (SD),

2021/22:953 av Johan Andersson m.fl. (S),

2021/22:1238 av Ida Karkiainen m.fl. (S),

2021/22:1327 av Patrik Engström m.fl. (S),

2021/22:1423 av Paula Örn m.fl. (S),

2021/22:1609 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C),

2021/22:1637 av Per Åsling (C) yrkandena 1 och 2,

2021/22:1919 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) yrkande 6,

2021/22:2115 av Lars Adaktusson (KD),

2021/22:2328 av Malin Danielsson m.fl. (L) yrkandena 1 och 5,

2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4,

2021/22:2432 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1,
2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1,
2021/22:3029 av Dennis Dioukarev och Jimmy Ståhl (båda SD),
2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkandena 9 och 11,
2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 18,
2021/22:3666 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 41,
2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 40,
2021/22:3982 av Jakob Olofsgård m.fl. (L) yrkande 6 och
2021/22:4219 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 10.

Ställningstagande

Stöd på EU-nivå bör i så stor utsträckning som möjligt syfta till att bidra till verksamheter som i slutändan kan bära sig själva. Det är också viktigt att de programunderlag som ska användas nationellt blir så användarvänliga som möjligt och bygger på mål som är mätbara. Vi anser att man på den nationella nivån ska verka för att skapa programstrukturer som genererar bärkraftiga verksamheter lokalt och regionalt som går i takt med tiden. Vi anser därtill att utöver EU-finansierad regionalpolitik bör såväl Almis verksamhet, som Tillväxtverkets tilldelade medel och Leaderprojektet inom Jordbruksverket effektutvärderas och följas upp för att tillgodose att samhället får bästa möjliga utväxling för skattepengarna.

Det har under flera års tid påvisats brister i systemet för företagsstöden. Samordningen är svag, stöden är uppdelade på många myndigheter som ofta arbetar gentemot samma målgrupper, och målet med stöden är ofta oklara. För att stöden ska vara motiverade krävs också att det går att bedöma effekterna av dem bättre än i dag. Vi menar att stöden bör utvärderas utifrån samhällsnytta, och stöd som inte bidrar till samhällsnyttan bör avvecklas. Stödgivande myndigheter bör därför formulera mål för sina program som är tydligt definierade, avgränsade och uppföljningsbara. Myndigheterna bör vidare planera utvärderingar av program redan i samband med att programmen planeras. Tillväxtanalys bör göras till utvärderingsmyndighet. Eftersom resurserna ska användas effektivt bör stödets effekt även prövas mot den beräknade effekten av andra åtgärder med motsvarande syfte såsom sänkta ägarskatter och sänkt bolagsskatt. Det är således vår uppfattning att regeringen behöver renodla, förtydliga och utvärdera företagsstöden.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

4. Övrigt om tillväxt och företagande, punkt 3 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Alexander Christiansson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4,

2021/22:2432 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1 och

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1 och

avslår motionerna

2021/22:162 av Edward Riedl (M),

2021/22:744 av Mikael Eskilandersson (SD),

2021/22:953 av Johan Andersson m.fl. (S),

2021/22:1238 av Ida Karkiainen m.fl. (S),

2021/22:1327 av Patrik Engström m.fl. (S),

2021/22:1423 av Paula Örn m.fl. (S),

2021/22:1609 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C),

2021/22:1637 av Per Åsling (C) yrkandena 1 och 2,

2021/22:1919 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) yrkande 6,

2021/22:2115 av Lars Adaktusson (KD),

2021/22:2328 av Malin Danielsson m.fl. (L) yrkandena 1 och 5,

2021/22:3029 av Dennis Dioukarev och Jimmy Ståhl (båda SD),

2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkandena 9 och 11,

2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 18,

2021/22:3666 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 41,

2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 40,

2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5,

2021/22:3982 av Jakob Olofsgård m.fl. (L) yrkande 6 och

2021/22:4219 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 10.

Ställningstagande

Vi ser positivt på landsbygdens möjligheter, samtidigt som vi inte kan blunda för de stora utmaningar som finns, inte minst vad gäller avfolkning och ofrivillig urbanisering. Omkring en tredjedel av Sveriges befolkning bor på landsbygden. De möjliggör en stark handelsbalans genom sitt värv inom t.ex. skogs-, gruv- och metallindustrin. För befolkningen på landsbygden skulle ökad turism ha en positiv inverkan på såväl sysselsättning som förutsättningarna att kunna fortsätta att bo och verka i sitt närområde. Detta skulle också motverka ett ensidigt och sårbart näringsliv genom att arbetsmarknaden

skulle bli mer differentierad. En grundförutsättning för att detta ska vara möjligt är att goda förutsättningar till rörlighet för människor och gods säkerställs. En välfungerande infrastruktur vad gäller såväl fysiska transporter som snabb och stabil internetuppkoppling är således en viktig förutsättning för regional tillväxt.

Det är vår mening att staten bör ha en aktiv roll när det gäller att främja förutsättningarna för regional tillväxt, samtidigt som det kan finnas ett ömsesidigt positivt samspel mellan det offentliga och det privata. Skapandet av en uthållig och bärkraftig tillväxt fordrar teknologiska landvinningar. En viktig förutsättning för att både företag och medborgare ska ha möjlighet att verka i hela Sverige är tillgången till såväl privat som offentlig service. I Sveriges mest glesbefolkade delar saknas möjlighet och kundunderlag att ha både ett postkontor, ett apotek och en matbutik. Ännu större samordning av offentliga och privata tjänster än den som sker i dag kan därför vara en väg att gå. En lokal matbutiks överlevnad kan vara direkt avgörande för att kunna tillhandahålla offentlig service såsom medicin- och paketutlämning. Vi menar att en sådan samordning även gynnar möjligheten att bedriva privat service.

Därutöver anser vi att det är viktigt att beslutsfattare skapar generellt goda villkor och möjligheter för näringsliv och företagande i hela landet. Politiken bör skapa förutsättningar för en stabil energipolitik, en fungerande arbetsmarknadspolitik och kompetensförsörjning för alla nivåer i samhället. En långsiktig planering är nödvändig för att bygga bort rekryteringsbehoven inom branscher och yrken där dessa inte kan tillgodoses under överskådlig tid. Detta gäller även de branscher där rekryteringsbehoven är tydliga och där ett framtida behov identifierats. Vidare anser vi att bl.a. Almi Företagspartner AB och landsbygdsprogrammets landsbygdsutvecklande åtgärder fortfarande spelar en stor roll. Även Saminvest AB kan bidra med att skapa möjligheter på landsbygden och i dess tätorter. Därutöver anser vi att det ska vara enkelt att starta näringsverksamhet. Regelförenklingar bör prioriteras i högre grad än i dag och systematiseras, och näringslivsorganisationer bör ges möjlighet till större medverkan, handläggningstiderna bör förkortas och förbättringar bör göras när det gäller tillsynsavgifter.

Därtill menar vi att det behövs riktade satsningar på industriföretag i avfolkningsorter för att de ska kunna expandera och utveckla sina verksamheter.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

5. Övrigt om tillväxt och företagande, punkt 3 (C)

av Helena Lindahl (C) och Peter Helander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 41 och

2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 40 och avslår motionerna

2021/22:162 av Edward Riedl (M),

2021/22:744 av Mikael Eskilandersson (SD),

2021/22:953 av Johan Andersson m.fl. (S),

2021/22:1238 av Ida Karkiainen m.fl. (S),

2021/22:1327 av Patrik Engström m.fl. (S),

2021/22:1423 av Paula Örn m.fl. (S),

2021/22:1609 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C),

2021/22:1637 av Per Åsling (C) yrkandena 1 och 2,

2021/22:1919 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) yrkande 6,

2021/22:2115 av Lars Adaktusson (KD),

2021/22:2328 av Malin Danielsson m.fl. (L) yrkandena 1 och 5,

2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4,

2021/22:2432 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1,

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1,

2021/22:3029 av Dennis Dioukarev och Jimmy Ståhl (båda SD),

2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkandena 9 och 11,

2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 18,

2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5,

2021/22:3982 av Jakob Olofsgård m.fl. (L) yrkande 6 och

2021/22:4219 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 10.

Ställningstagande

Inom de gröna näringarna skiljer sig förutsättningarna för män och kvinnor. Kvinnor efterfrågar ofta andra stödinsatser än dem som det offentliga erbjuder. Till exempel har det visat sig att kvinnor på landsbygden är mer benägna att söka investeringsstöd till hästverksamhet, restauranger och caféer än till traditionellt jordbruksföretagande. Det finns också skillnader i hur stora investeringar kvinnor planerar för jämfört med män. För att de gröna näringarna ska kunna uppnå sin fulla potential krävs att män och kvinnor ges samma möjligheter till att driva och utveckla sina företag. Offentliga stödinsatser behöver därför ta hänsyn till både kvinnors och mäns behov. Riksdagen bör därför tydliggöra för regeringen att den ska verka för att kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att utveckla och driva företag på landsbygden.

Vidare anser vi att det behövs fler åtgärder för att skapa fler företag, fler jobb och för att stärka konkurrenskraften i hela landet. Därför förordar vi att regeringen vidtar åtgärder för att säkra kompetensförsörjningen till svenska företag.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

6. Övrigt om tillväxt och företagande, punkt 3 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4219 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 10 och avslår motionerna

2021/22:162 av Edward Riedl (M),

2021/22:744 av Mikael Eskilandersson (SD),

2021/22:953 av Johan Andersson m.fl. (S),

2021/22:1238 av Ida Karkiainen m.fl. (S),

2021/22:1327 av Patrik Engström m.fl. (S),

2021/22:1423 av Paula Örn m.fl. (S),

2021/22:1609 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C),

2021/22:1637 av Per Åsling (C) yrkandena 1 och 2,

2021/22:1919 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) yrkande 6,

2021/22:2115 av Lars Adaktusson (KD),

2021/22:2328 av Malin Danielsson m.fl. (L) yrkandena 1 och 5,

2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4,

2021/22:2432 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1,

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1,

2021/22:3029 av Dennis Dioukarev och Jimmy Ståhl (båda SD),

2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkandena 9 och 11,

2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 18,

2021/22:3666 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 41,

2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 40,

2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5 och

2021/22:3982 av Jakob Olofsgård m.fl. (L) yrkande 6.

Ställningstagande

Transportbidraget har nyligen blivit granskat av Riksrevisionen, och regeringens skrivelse med anledning denna granskning har beretts av utskottet och riksdagen. Riksrevisionens övergripande slutsats är att det är oklart i vilken utsträckning transportbidraget bidrar till att nå sina syften. Myndigheten konstaterar att de faktiska transportkostnadsnackdelarna är oklara liksom att det är oklart om bidraget ger en ökad förädlingsgrad och näringslivsutveckling. Jag menar att transportbidragets syften är mycket

viktiga, och det är nödvändigt att ha en god träffsäkerhet så att största möjliga utväxling fås för dessa medel. Mot denna bakgrund anser jag att det behövs en grundlig översyn av transportbidragets utformning. Denna översyn bör inkludera att kvalitetssäkra analyser av transportkostnadsnackdelar respektive utreda om en förändrad utformning kan öka möjligheterna att höja förädlingsgraden och till att säkerställa så låg klimatpåverkan som möjligt. Regeringen bör således göra en grundlig översyn av transportbidraget.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

7. Övrigt om tillväxt och företagande, punkt 3 (L)

av Arman Teimouri (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkandena 9 och 11 samt

2021/22:3982 av Jakob Olofsgård m.fl. (L) yrkande 6 och

avslår motionerna

2021/22:162 av Edward Riedl (M),

2021/22:744 av Mikael Eskilandersson (SD),

2021/22:953 av Johan Andersson m.fl. (S),

2021/22:1238 av Ida Karkiainen m.fl. (S),

2021/22:1327 av Patrik Engström m.fl. (S),

2021/22:1423 av Paula Örn m.fl. (S),

2021/22:1609 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C),

2021/22:1637 av Per Åsling (C) yrkandena 1 och 2,

2021/22:1919 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) yrkande 6,

2021/22:2115 av Lars Adaktusson (KD),

2021/22:2328 av Malin Danielsson m.fl. (L) yrkandena 1 och 5,

2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4,

2021/22:2432 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1,

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1,

2021/22:3029 av Dennis Dioukarev och Jimmy Ståhl (båda SD),

2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 18,

2021/22:3666 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 41,

2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 40,

2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5 och

2021/22:4219 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 10.

Ställningstagande

Gränshinder motverkar regional utveckling. Jag anser därför att det gränsöverskridande samarbetet även i fortsättningen ska ges hög prioritet. Vidare måste samarbetsprogrammen Interreg skapa ett mervärde för Sverige, Norden och EU så att de bidrar till en hållbar regional utveckling. Enligt min mening bör det därför genomföras en översyn av programstruktur och inriktning i syfte att undvika en överlappande geografisk indelning och inriktning. Onödiga och omotiverade gränshinder som motverkar och hindrar regional utveckling av två regioner på var sin sida nationsgränsen ska avvecklas. Vidare måste lärdomar dras från pandemin, och åtgärder behöver skyndsamt vidtas för att motverka gränshinder vid framtida pandemier.

I detta sammanhang vill jag även lyfta fram det kustnära småskaliga yrkesfisket, som har stor betydelse för många orter längs Sveriges kuster. Det har betydelse för sysselsättningen genom kringverksamhet kopplat till fisket och för utvecklingen av besöksnäringen. Lokal mat kan få en stor betydelse för att attrahera besökare. Den hantverksmässiga och småskaliga produktionen lokalt som förädlar råvaror kan innebära nya möjligheter för företag och innebära nya arbetstillfällen.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

8. Villkor för ombud, punkt 4 (M, SD, KD)

av Carl-Oskar Bohlin (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Alexander Christiansson (SD), Camilla Brodin (KD), Eric Palmqvist (SD) och Elisabeth Björnsdotter Rahm (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2432 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 9,

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 14,

2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2 och

2021/22:4219 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 7.

Ställningstagande

Vi menar att det bör bli enklare för lanthandlare att bli ombud för statliga bolag. De dagligvarubutiker som drivs i glest befolkade delar av landet fyller en viktig funktion. Samtidigt är det svårt att få en dagligvarubutik på landsbygden att klara sig ekonomiskt. Möjligheten att erbjuda flera typer av service är därför viktig för handlarna, både för att kunna locka fler kunder och

för att verksamheten ska bli ekonomiskt mindre sårbar. Det kan exempelvis handla om att vara ombud för post, paketförmedling, apotek, spel och systembolag. Lanthandlarna utgör viktiga nav i de bygder där de är verk samma, och den potentiella skada som förlusten av dessa ombudstjänster skulle innebära för lokalbefolkningen om lanthandeln som tillhandahåller dem tvingas lägga ned kan inte försummas.

Vi anser därför att statliga bolag såsom Apoteket, Systembolaget, Svenska Spel och Postnord bör få tydliga uppdrag att genomlysna sina villkor för att identifiera och ändra villkor som i onödan gör det svårt för lanthandlare och andra verksamheter i glest befolkade delar av landet att bli ombud. Vidare bör regeringen ge dessa bolag i uppdrag att göra en översyn av ersättningsnivåerna för ombuden med inriktningen att nivåerna höjs.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

9. Uppföljning av driftsstöd, punkt 5 (M, SD, KD)

av Carl-Oskar Bohlin (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Alexander Christiansson (SD), Camilla Brodin (KD), Eric Palmqvist (SD) och Elisabeth Björnsdotter Rahm (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2432 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 10,

2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 och

2021/22:4219 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 8.

Ställningstagande

Vi står bakom ett fortsatt förstärkt driftsstöd till små butiker i sårbara och utsatta glesbygder. Vi anser att det är mycket viktigt att det förstärkta stödet noggrant följs upp och utvärderas av den ansvariga myndigheten för att säkerställa att det har avsedd effekt. Det finns också anledning att se över möjligheterna att genomföra en mer behovsanpassad prövning vid ansökan om driftsstöd, utöver de uppställda grundkraven för stödet. När driftsstöd beviljas bör även hänsyn tas till kostnader som följer av eventuella påtvingade investeringar med anledning av t.ex. nya lagar och EU-regler.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

10. Övrigt om kommersiell och offentlig service, punkt 6 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Alexander Christiansson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2479 av Staffan Eklöf m.fl. (SD) yrkande 13 och avslår motionerna

2021/22:1612 av Peter Helander och Per Åsling (båda C),

2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 5 och

2021/22:3880 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 93.

Ställningstagande

Många mindre samhällen töms på samhällsservice genom att skolor, butiker och lanthandlar läggs ned, och detta tenderar att leda till utflyttning. Om en skola läggs ned leder det i förlängningen till att lanthandeln får sämre underlag och läggs lanthandeln ned försämras elevunderlaget på skolan. Detta går hand i hand. Utarmandet av servicetjänster och institutioner på landsbygden kan även försvåra landets funktion vid kris. Vi anser därför att möjligheterna för ett kompletterande samhällsstöd till lanthandlar utanför kommunernas centralorter bör utredas.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

11. Övrigt om kommersiell och offentlig service, punkt 6 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3880 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 93 och avslår motionerna

2021/22:1612 av Peter Helander och Per Åsling (båda C),

2021/22:2479 av Staffan Eklöf m.fl. (SD) yrkande 13 och

2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 5.

Ställningstagande

Stat och kommun behöver samverka med det lokala näringslivet och det civila samhället för att skapa förutsättningar för en grundläggande kommersiell service utifrån den lokala bygdens förutsättningar. I vissa glesbygder är förutsättningarna begränsade för att kommersiella aktörer ska kunna bidra till och skapa en god tillgång till kommersiell service. Det statliga stödet till kommersiell service på landsbygden är därför viktigt. Jag menar att regeringen bör se över regelverken för att öka samordningen mellan myndigheter och förbättra samverkan mellan offentliga och kommersiella aktörer för att åstadkomma en god offentlig och kommersiell service i hela landet.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

12. Övrigt om kommersiell och offentlig service, punkt 6 (L)

av Arman Teimouri (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 5 och avslår motionerna

2021/22:1612 av Peter Helander och Per Åsling (båda C),

2021/22:2479 av Staffan Eklöf m.fl. (SD) yrkande 13 och

2021/22:3880 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 93.

Ställningstagande

För att medborgare ska vilja bo och företag ska kunna verka i hela Sverige är det viktigt att det finns tillgång till en fungerande grundläggande service på rimligt avstånd. Detta gäller inte minst kommersiell service. I gles- och landsbygd har särskilt servicelösningar som bygger på lokala förutsättningar och samverkan mellan företagare och civilsamhället möjlighet att bli långsiktiga och bärkraftiga. Jag anser därför att riksdagen behöver ta ett särskilt ansvar för att invånarna och företagen får tillgång till en grundläggande nivå av kommersiell service. Många lanthandlare i mindre tätbefolkade delar av Sverige är särskilt viktiga då de ofta även tillhandahåller många olika tjänster. När det gäller att underlätta för lanthandlare att bli och vara ombud för statliga tjänster och ersättningar för dessa fattas besluten av de enskilda bolagen utanför riksdagens kompetens. Däremot finns det inom ramen för gällande stödförordningar en möjlighet för de regionala aktörerna att när de betalar ut servicebidrag prioritera de lanthandlare som agerar ombud.

Regeringen bör därför utreda om det kan finnas skäl att ändra i stöd-förordningen så att de lanthandlare som är ombud ska prioriteras när det gäller att betala ut servicebidraget.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

13. Myndigheters roll på landsbygden, punkt 7 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Alexander Christiansson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 15 i denna del.

Ställningstagande

Vi anser att statliga myndigheter ska uppmuntras att inrätta kontor på många orter där anställda kan arbeta på distans och därmed inte behöver resa långa sträckor till centralkontoret i en större ort längre bort. Detta skulle öka möjligheterna för fler personer och yrkesgrupper att arbeta på hemorten. Därtill anser vi att det är av stor vikt att myndigheterna är tillgängliga på olika digitala plattformar för att nå så många användare som möjligt. Vi menar att detta skulle vara ett sätt för statliga myndigheter att ta ett större ansvar för att möjliggöra en gynnsam utveckling för landsbygden. Vi ser även att brottsligheten ökar såväl i flera tätorter som på landsbygden där upptäcktsrisken är liten. Landsbygden ska inte tillåtas bli ett laglöst land, och därför menar vi att polisens möjligheter till tillräckligt snabb utryckning vid brott på landsbygden måste öka.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

14. Övrigt om lokalisering av statliga myndigheter, punkt 8 (SD, C, KD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Helena Lindahl (C), Alexander Christiansson (SD), Camilla Brodin (KD), Eric Palmqvist (SD) och Peter Helander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2432 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 5,

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 15 i denna del och

2021/22:4219 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 9 och
avslår motionerna

2021/22:1388 av Larry Söder (KD),

2021/22:1418 av Adnan Dibrani m.fl. (S),

2021/22:1555 av Heléne Björklund och Magnus Manhammar (båda S),

2021/22:1625 av Per Åsling (C) yrkande 2,

2021/22:1763 av Johan Büser m.fl. (S),

2021/22:2046 av Lars Hjalmered (M) yrkande 4,

2021/22:2082 av Lars Püss m.fl. (M),

2021/22:2150 av Anna Johansson m.fl. (S),

2021/22:2207 av Jörgen Berglund (M),

2021/22:2350 av Robert Hannah (L) yrkande 1 och

2021/22:2370 av Viktor Wärnick (M).

Ställningstagande

Goda möjligheter för företag och andra verksamheter att verka även utanför storstäderna liksom tillgång till en god offentlig service i hela landet är viktiga förutsättningar för regional tillväxt. Närvaro av statlig verksamhet är ofta viktig, då sådan kan bidra till mer kvalificerade arbetstillfällen och ger positiva effekter för de berörda kommunernas skatteunderlag, vilket innebär bättre välfärd i form av skola och omsorg. Vi menar att en omlokalisering av myndigheter till andra delar av landet än storstadsområdena ofta har en regionpolitiskt positiv effekt och anser därför att detta bör prövas i större omfattning än i dag, även om hänsyn också behöver tas till möjligheten att behålla och rekrytera adekvat personal.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

15. Byggedmedel till vindkraft, punkt 9 (SD, V)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Alexander Christiansson (SD),
Eric Palmqvist (SD) och Lorena Delgado Varas (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2390 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 17 och

2021/22:3232 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 4.

Ställningstagande

I dag finns det en närområdesersättning, s.k. bygdemedel, som ekonomiskt ersätter de kommuner som påverkats av utbyggnaden av vattenkraft. Ersättningen regleras i lag och förordning och innebär att den som har tillstånd till vattenverksamhet ska betala en årlig bygdeavgift. Dessa medel ska i första hand ersätta de kostnader som uppstår för att förebygga eller minska skadan eller betalas ut som ersättning för skadan från vattenverksamheten. Återstående medel fördelas sedan av länsstyrelsen och kan användas till både lån och bidrag som främjar det lokala näringslivet eller service i bygden.

När det gäller vindkraft har en bygdepeng uppstått som ett krav från olika kommuner, men det har skett på frivillig väg och utan reglering. Avsaknaden av ett tydligt regelverk har utmynnat i en mängd olika lokala varianter av bygdepeng, där även ersättningsnivåerna kan skilja sig åt betydligt. För att skapa en starkare rättvisa mellan olika bygder vid en vindkraftsetablering vill vi att bygdemedel för vindkraften ska hanteras på samma sätt som för vattenkraften och framöver regleras i lag.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

16. Regionalisering av fastighetsskatten från vind- och vattenkraft, punkt 10 (SD, C, MP)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Helena Lindahl (C), Alexander Christiansson (SD), Eric Palmqvist (SD), Amanda Palmstierna (MP) och Peter Helander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:1608 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C),

2021/22:1625 av Per Åsling (C) yrkande 1,

2021/22:2318 av Lina Nordquist (L),

2021/22:3685 av Per Åsling m.fl. (C) yrkande 6 och

2021/22:4066 av Lorentz Tovatt m.fl. (MP) yrkande 7 i denna del och bifaller delvis motion

2021/22:1180 av Anne-Li Sjölund (C).

Ställningstagande

Vi anser att regioner som bidrar med värdefull elproduktion bör få behålla delar av detta värde. Vi menar därför att riksdagen bör tydliggöra för regeringen att den bör regionalisera fastighetsskatten på vatten- och vindkraftverk.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

17. Regionalisering av fastighetsskatten från vind- och vattenkraft, punkt 10 – motiveringen (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Ställningstagande

I de aktuella motionerna lämnas flera förslag som syftar till att återföra medel och produktionsvärden från naturresurser till regioner och kommuner. Förslagen handlar om att fastighetsskatten från vind- och vattenkraftverk ska regionaliseras. I ett senare ställningstagande i detta betänkande redogör jag för min syn på återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser till regioner och kommuner. Förslagen i de nu aktuella motionerna kan vara betydelsefulla för att komma till rätta med några av de problem som Sverige står inför. Jag ser dock i nuläget inget skäl för riksdagen att bifalla dessa förslag.

Därmed avstyrker jag motionsyrkandena.

18. Utredning om ett system för återföring, punkt 11 (SD, KD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Alexander Christiansson (SD), Camilla Brodin (KD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4219 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 12.

Ställningstagande

Vi anser att en utredning bör tillsättas om för- och nackdelar med en modell där vinsterna från de svenska naturresurserna i första hand hamnar i kommunerna och därifrån omfördelas enligt en fastställd princip, snarare än dagens modell där intäkterna går till staten och kommunerna enbart får skatteintäkter från de boendes arbetsinkomster. I detta sammanhang är det värt att studera den norska modellen, där en del av vinsterna från nyttjandet av

landets naturresurser går direkt till kommunerna. Det kan också uppstå viss gränsdragningsproblematik, som exempelvis när ett vattenkraftverk finns i en kommun medan dammen finns i en annan. Sverige har också en samhällsgeografisk struktur inte minst när det gäller näringsliv och arbetsmarknad som innebär att man ofta bor i en kommun men jobbar i en annan del av regionen. Det kan inte uteslutas att regionen snarare än kommunen därmed är en lämplig bas för ett utjämningsystem. Detta, liksom hur utjämningsystemet kan påverkas, bör utredningen också ta i beaktande.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

19. Utredning om ett system för återföring, punkt 11 – motiveringen (C, MP)

av Helena Lindahl (C), Amanda Palmstierna (MP) och Peter Helander (C).

Ställningstagande

I de aktuella motionerna lämnas förslag som syftar till att återföra medel och produktionsvärden från naturresurser till regioner och kommuner. Förslaget handlar om att utreda för- och nackdelar med ett system där en större del av vinsterna från naturresurser stannar lokalt. I ett tidigare ställningstagande i detta betänkande har vi redogjort för vår syn på återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser till regioner och kommuner. Förslaget i den nu aktuella motionen kan vara betydelsefullt för att komma till rätta med några av de problem som Sverige står inför. Vi ser dock i nuläget inget skäl för riksdagen att bifalla just detta förslag.

Därmed avstyrker vi motionsyrkandet.

20. Övrigt om återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser, punkt 12 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Alexander Christiansson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2432 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 30 och

2021/22:3954 av Eric Westroth m.fl. (SD) yrkande 34 och

avslår motionerna

2021/22:174 av Mats Green (M),
2021/22:713 av Martina Johansson (C),
2021/22:896 av Saila Quicklund (M),
2021/22:1782 av Viktor Wärnick (M),
2021/22:2201 av Jörgen Berglund (M),
2021/22:3032 av Dennis Dioukarev och Jimmy Ståhl (båda SD),
2021/22:3232 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 5 och
2021/22:4066 av Lorentz Tovatt m.fl. (MP) yrkande 7 i denna del.

Ställningstagande

Sveriges regioner har de senaste åren dragits med allt tuffare ekonomiska utmaningar. Det har inte minst visat sig under covid-19-pandemin, och det innebär att staten antingen behöver skjuta till medel eller att sektorn måste få behålla mer av de inbetalda skatterna. Det finns en risk för höjningar av regionalskatten på flera håll vilket ytterligare skulle förvärra situationen genom att familjer och företag flyttar och därmed driver på urbaniseringen.

Vi anser därför att regionernas ekonomi behöver stärkas genom att regionalisera fastighetsskatteintäkterna från industri- och energifastigheter och elproduktionsenheter. En sådan omfördelning skulle ge regionerna, inte minst de mer glest befolkade, bättre förutsättningar att hantera den rådande ekonomiska situationen och möjlighet att ge människor likvärdiga förutsättningar oavsett i vilken del av landet man bor. Tanken med detta förslag är att det blir respektive region i stället för staten, som nu är fallet, som får behålla dessa skatteintäkter. Åtgärden gynnar samtliga regioner men de mer utpräglade landsbygdsregionerna får störst tillskott. Vidare bör detta ske utan s.k. öronmärkning, vilket skulle innebära en generell budgetförstärkning för regionerna som skulle förbättra förutsättningarna att tillhandahålla god sjukvård och möjligheterna att upprätthålla och utveckla infrastruktur i enlighet med lokala behov.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

21. Övrigt om återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser, punkt 12 (V)

av Lorena Delgado Varas (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3232 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 5 och
avslår motionerna

2021/22:174 av Mats Green (M),
2021/22:713 av Martina Johansson (C),
2021/22:896 av Saila Quicklund (M),
2021/22:1782 av Viktor Wärnick (M),
2021/22:2201 av Jörgen Berglund (M),
2021/22:2432 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 2,
2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 30,
2021/22:3032 av Dennis Dioukarev och Jimmy Ståhl (båda SD),
2021/22:3954 av Eric Westroth m.fl. (SD) yrkande 34 och
2021/22:4066 av Lorentz Tovatt m.fl. (MP) yrkande 7 i denna del.

Ställningstagande

Jag anser att kommuner som bidrar med värdefull produktion av vattenkraft ska få behålla delar av detta värde. Att mer av naturresursernas värden stannar kvar där de utvinns är värdefullt för dem som bor i bygden. Vattenkraften genererar enorma summor, men trots detta kommer endast en liten andel av överskottet från vattenkraftsproduktionen kommunerna till del. Regeringen har i och med den energipolitiska överenskommelsen valt att sänka fastighetsskatten på vattenkraft samtidigt som man inte har någon annan lösning på hur man ska kunna återföra medel till kommunerna utöver den s.k. närområdesersättningen. Jag vill att en större del av kraftbolagens vinster ska återföras till de kommuner där vattenkraften produceras. Regeringen bör därför återkomma med ett förslag på hur en större del av vattenkraftens vinster ska komma de berörda kommunerna till del.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

22. Övrigt om återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser, punkt 12 (MP)

av Amanda Palmstierna (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4066 av Lorentz Tovatt m.fl. (MP) yrkande 7 i denna del och avslår motionerna

2021/22:174 av Mats Green (M),
2021/22:713 av Martina Johansson (C),
2021/22:896 av Saila Quicklund (M),
2021/22:1782 av Viktor Wärnick (M),
2021/22:2201 av Jörgen Berglund (M),

2021/22:2432 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 2,
 2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 30,
 2021/22:3032 av Dennis Dioukarev och Jimmy Ståhl (båda SD),
 2021/22:3232 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 5 och
 2021/22:3954 av Eric Westroth m.fl. (SD) yrkande 34.

Ställningstagande

Sverige har ett överskott av elproduktion, speciellt i norra Sverige, dock är elproduktionen inte jämt fördelad mellan norr och söder. Överföringskapaciteten håller på att förbättras, samtidigt måste mer el produceras närmare användaren. Jag vill att hela Sverige ska vara med i energiomställningen och att de som är med och bidrar också ska belönas. Jag anser därför att närboende ska ges möjlighet att bli delägare när det byggs nya vindkraftverk för att på så sätt öka det lokala engagemanget och legitimiteten för den gröna omställningen.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

23. Övrigt om återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser, punkt 12 – motiveringen (C, KD)

av Helena Lindahl (C), Camilla Brodin (KD) och Peter Helander (C).

Ställningstagande

I de aktuella motionerna lämnas förslag som syftar till att återföra medel och produktionsvärden från naturresurser till regioner och kommuner. Förslagen handlar bl.a. om att regionalisera fastighetsskatteintäkterna från industri- och energifastigheter och elproduktionsenheter samt om hur en större del av vattenkraftens vinster ska komma de berörda kommunerna till del. I ett tidigare ställningstagande i detta betänkande har vi redogjort för vår syn på återföring av medel och produktionsvärden från naturresurser till regioner och kommuner. Förslagen i de nu aktuella motionerna kan vara betydelsefulla för att komma till rätta med några av de problem som Sverige står inför. Vi ser dock i nuläget inget skäl för riksdagen att bifalla just dessa förslag.

Därmed avstyrker vi motionsyrkandena.

24. Vissa övriga frågor om regional utveckling, punkt 13 (C)

av Helena Lindahl (C) och Peter Helander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 19 och
avslår motionerna
2021/22:876 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2021/22:1625 av Per Åsling (C) yrkande 6,
2021/22:1919 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) yrkande 5,
2021/22:2205 av Pål Jonson (M),
2021/22:3203 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 18,
2021/22:3232 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 23,
2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 7,
2021/22:3799 av Acko Ankarberg Johansson och Andreas Carlson (båda KD),
2021/22:3880 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 22 och
2021/22:4038 av Edward Riedl (M).

Ställningstagande

Myndigheter och kommuner lägger alltmer och allt bättre information och service på internet. Därtill byggs myndigheters telefonkundtjänst ut, fler servicekontor etableras runt om i landet, och inga nya myndigheter ska lokaliseras i Stockholm under innevarande valperiod. Det är en positiv utveckling. Samtidigt anser vi att regeringen bör se över hur det regionala ansvaret hos myndigheter kan tydliggöras och stärkas.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

25. Vissa övriga frågor om regional utveckling, punkt 13 (V)

av Lorena Delgado Varas (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2021/22:3203 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 18 och
2021/22:3232 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 23 och
avslår motionerna
2021/22:876 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2021/22:1625 av Per Åsling (C) yrkande 6,
2021/22:1919 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) yrkande 5,
2021/22:2205 av Pål Jonson (M),
2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 7,
2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 19,
2021/22:3799 av Acko Ankarberg Johansson och Andreas Carlson (båda KD),
2021/22:3880 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 22 och

2021/22:4038 av Edward Riedl (M).

Ställningstagande

Skatt på drivmedel är ett viktigt verktyg för att minska bilismens klimatpåverkan, samtidigt gör skatten ingen skillnad på en höginkomsttagare i storstad med god tillgång till kollektivtrafik och en låginkomsttagare i glesbygder utan tillgång till alternativ till bilen. Jag anser därför att det är helt nödvändigt att införa kompensatoriska åtgärder för dem som har låga inkomster i glesbygder och som saknar alternativ till bilen. Boende i glesbygder bör kompenseras ekonomiskt för höjda skatter på bensin och diesel genom att pengar återförs för att stimulera en hållbar klimatomställning. Exempelvis kan detta ske genom att stärka möjligheterna till kollektivtrafik i glesbygder, införa konverteringsstöd till befintliga bilar och förändra reseavdraget. Det är således min uppfattning att regeringen bör återkomma med förslag på kompensatoriska åtgärder för att återföra ekonomiska medel till landsbygders omställning med anledning av höjda drivmedelsskatter.

Vidare finns det en stor potential i att utveckla det nordiska samarbetet över landsgränserna. Vi har mycket gemensamt med våra nordiska grannländer och skulle alla tjäna på att utveckla samarbetet inom ett flertal områden såsom infrastruktur, forskning, kapitalförsörjning för landsbygden, arbetsmarknad och service. Enligt min mening bör därför en nordisk samverkan utvecklas inom regionalpolitiken, framför allt med Norge och Finland. Jag anser att konkret och omfattande samverkan mellan länderna är särskilt angelägen i fråga om infrastruktur, service, utbildning, arbetsmarknad, hållbar livsmedelsproduktion och finansiella system. Exempelvis skulle samverkan på nordisk nivå mellan regionala högskolor kring landsbygdsutveckling på sikt kunna bidra till att bygga upp nya näringar och stärka småföretag i de regioner som har störst utvecklingsbehov. Vidare är rovdjurspolitiken ett område som skulle dra fördelar av ett starkare nordiskt samarbete. Eftersom djuren inte är bundna till landsgränser och rör sig fritt över landsgränser så bör de berörda länderna ha en sammanhållen strategi för att möta det. Jag anser därför att regeringen bör verka för utökad nordisk samverkan för framtida landsbygdsutveckling och regionalpolitisk utveckling.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

26. Vissa övriga frågor om regional utveckling, punkt 13 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:3880 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 22 och
avslår motionerna
2021/22:876 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2021/22:1625 av Per Åsling (C) yrkande 6,
2021/22:1919 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) yrkande 5,
2021/22:2205 av Pål Jonson (M),
2021/22:3203 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 18,
2021/22:3232 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 23,
2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 7,
2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 19,
2021/22:3799 av Acko Ankarberg Johansson och Andreas Carlson (båda KD)
och
2021/22:4038 av Edward Riedl (M).

Ställningstagande

Jag anser att Sverige måste ta vara på de möjligheter som landsbygdsprogrammet och andra EU-program ger för att kompensera olika producenter för de högre krav som Sverige ställer i förhållande till vad gemenskapslagstiftningen kräver. Jag menar att hanteringen av EU-stöden behöver effektiviseras och att de bl.a. bör ta hänsyn till de naturgivna olikheter som finns i olika delar av Sverige. Stöden som ges genom EU:s strukturfonder behöver således göras mer schabloniserade och betalas ut via en ansvarig regional nivå.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

27. Vissa övriga frågor om regional utveckling, punkt 13 (L)

av Arman Teimouri (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 7 och
avslår motionerna
2021/22:876 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2021/22:1625 av Per Åsling (C) yrkande 6,
2021/22:1919 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) yrkande 5,
2021/22:2205 av Pål Jonson (M),
2021/22:3203 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 18,
2021/22:3232 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 23,

2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 19,
2021/22:3799 av Acko Ankarberg Johansson och Andreas Carlson (båda KD),
2021/22:3880 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 22 och
2021/22:4038 av Edward Riedl (M).

Ställningstagande

Jag anser att EU:s regionalpolitik behöver moderniseras. De skattepengar som kanaliseras genom EU måste användas mer effektivt och på platser där de behövs mest, och samtidigt måste det krävas en motprestation. Hela unionen gynnas av att alla delar av EU växer ekonomiskt, och därför måste de ekonomiska bidragen i större utsträckning gå till investeringar i de fattigaste länderna inom unionen. Jag anser att stöd från EU:s olika fonder som går till medlemsländer på nationell nivå behöver minska och i större utsträckning gå direkt till den regionala eller lokala nivån. Det ska även kunna vara möjligt att ge EU-stöd direkt till organisationer verksamma i civilsamhället, som driver projekt i linje med målen för fonderna. Jag förordar vidare att stödet från EU:s olika strukturfonder riktas mot projekt med ett tydligt europeiskt mervärde, såsom gränsöverskridande infrastruktur och handel.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

Särskilda yttranden

Vissa övriga frågor om regional utveckling, punkt 13 (MP)

Amanda Palmstierna (MP) anför:

Jag har i det föregående ställt mig bakom utskottets förslag om att avstyrka motionsyrkanden om vissa övriga frågor om regional utveckling. När det gäller utskottets hänvisning till den proposition som regeringen överlämnade till riksdagen den 27 januari 2022 om sänkt energiskatt på bensin och diesel (prop. 2021/22:84) vill jag dock förtydliga min uppfattning i frågan och framföra följande. Det är min uppfattning att prissätta utsläpp är det överlägset mest effektiva sättet att minska utsläppen. Den föreslagna sänkningen om 50 öre per liter på bensin och diesel vid pump innebär därför att Sveriges utsläpp kommer att öka. Om Sverige ska hedra de utsläppsmål som antagits av riksdagen är sänkt pris på utsläpp inte rätt väg att gå. Riksdagen kommer att behandla ärendet vidare under våren 2022 och företrädare för Miljöpartiet kommer därför att få anledning att återkomma till och ytterligare utveckla sin uppfattning i frågan.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2021/22

2021/22:162 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ekonomiska frizoner i glesbygdsområden och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:174 av Mats Green (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införande av Royalties for Regions vid gruvverksamhet, vattenkraftsverksamhet m.m. och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:713 av Martina Johansson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om en större del av fastighetsskatten kan tillfalla kommuner och regioner och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:744 av Mikael Eskilandersson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra för arbetsgivare att betala av anställdas studielån i arbetet med att förbättra kompetensförsörjningen på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:876 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt göra en översyn av hur de statliga regionala utvecklingsmedlen fördelas mellan länen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:896 av Saila Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur medel från vattenkraftsproduktionen kan komma de kommuner och regioner där produktionen sker till del och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:953 av Johan Andersson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för fler landsbygdsjobb och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1180 av Anne-Li Sjölund (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att regionalisera fastighetsskatten på energiproducerande fastigheter såsom vatten- och vindkraft och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1238 av Ida Karkiainen m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättrad tillgång till kapital för Sveriges landsbygder och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1327 av Patrik Engström m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utse samordnare för samhällsomställning i fler län och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1388 av Larry Söder (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att förlägga en myndighet till Halland och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1418 av Adnan Dibrani m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga omlokalisering av myndigheter till Halland och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1423 av Paula Örn m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att näringspolitiken bör förstärkas genom att man studerar förutsättningarna för att skapa en bättre näringspolitik i Västsverige och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1555 av Heléne Björklund och Magnus Manhammar (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga omlokalisering av myndigheter till Blekinge och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1608 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att berörda kommuner/regioner ska få behålla en rättmätig del av vind- och vattenkraftens värden och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1609 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att under en provperiod inrätta ekonomiska frizoner för företag i ett visst antal utpekade områden och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1612 av Peter Helander och Per Åsling (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av förutsättningarna för att inrätta en servicegaranti i hela landet som ger varje medborgare i Sverige en fungerande grundläggande service på ett rimligt avstånd och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1625 av Per Åsling (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett system för vattenkraftsåterbäring ska utarbetas samt att ekonomiska resurser ska stanna i regionen och kommunerna där värdena skapas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ny- och omlokalisering av myndigheter bör förläggas till länet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vid införande av Landsbygdskommitténs förslag om nya stödområdesgränser inkludera hela Jämtlands län exklusive centralorterna Östersund och Frösön och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1637 av Per Åsling (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över olika åtgärder för att förbättra förutsättningarna för människor och företag att växa och utvecklas i Jämtlands län och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Jämtlands län bör utses till ett försökslän för att genomföra frihetsreformer enligt motionens intentioner och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1763 av Johan Büser m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om statlig närvaro i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1782 av Viktor Wärnick (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag som gör det möjligt för gles- och landsbygds länen att

behålla mer av värdet av det som producerats i de egna geografiska regionerna och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1919 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den skånska landsbygden som bostadsort och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbetstillfällena på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2046 av Lars Hjälmered (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bereda plats för blåljusverksamhet och annan statlig verksamhet i Fiskebäck och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2082 av Lars Püss m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att placera den nya statliga myndigheten mot fusk och fel i välfärdssystemen i Halland och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2115 av Lars Adaktusson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör få i uppdrag att initiera ett rådslag för att kartlägga behovet av statliga insatser till turism och besöksnäring i Dalarnas län på grund av coronapandemin och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2150 av Anna Johansson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att titta på möjligheten att placera den nya myndigheten för utbetalningskontroll i Göteborg och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2201 av Jörgen Berglund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur vattenkraftskommunerna i Sverige kan få del av det värde som vattenkraftsproduktionen genererar i fråga om koncessionsavgifter och koncessionskraft och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2205 av Pål Jonson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att göra riktade åtgärder för att ekonomiskt kompensera gränskommuner som påverkats av pandemin, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:2207 av Jörgen Berglund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över lokaliseringen av statliga företag och myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2318 av Lina Nordquist (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av fastighetsskatten för vattenkraft och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2328 av Malin Danielsson m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utse Stockholm till nationellt innovationsområde och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Stockholmsregionen behöver levande kustsamhällen genom deras potential att utveckla det lokala näringslivet och besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2350 av Robert Hannah (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att nya myndigheter placeras i en annan storstadsregion än Stockholm i framtiden och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2370 av Viktor Wärnick (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheter bör utlokaliseras från storstäder till övriga landet och om att befintliga och välfungerande kontor bör ges förutsättningar att vara kvar och utvecklas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:2390 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en reglerad bygdepeng för vindkraften och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att industriföretag i avfolkningsorter bör ges riktade satsningar för hjälp att expandera och utveckla sina verksamheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:2432 av Eric Palmqvist m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hållbar tillväxt för företag och medborgare i landets alla regioner och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade intäkter för regionerna genom en regionalisering av fastighetsskatten på industrifastigheter och elproduktionsenheter och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utlokalisering av statliga myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lanthandlarnas roll som ombud för statliga bolag och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stöd för kommersiell service på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om generellt goda villkor för företagande i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett särskilt främjandeuppdrag till myndigheter om landsbygdsperspektivet och näringar knutna till landsbygden och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lanthandlarnas roll som ombud för statliga bolag och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om statliga myndigheters roll på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regionaliserad fastighetsskatt och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2462 av Mats Nordberg m.fl. (SD):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheter som verkar gentemot landsbygdsföretagare ska ha ett tydligt främjandeuppdrag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:2479 av Staffan Eklöf m.fl. (SD):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna till ett kompletterande samhällsstöd till lanthandlare och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3029 av Dennis Dioukarev och Jimmy Ståhl (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att göra Göteborg till en föregångsstad för ny teknik och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3032 av Dennis Dioukarev och Jimmy Ståhl (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en regionalisering av fastighetsskatten och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3203 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på kompensatoriska åtgärder för att ekonomiskt återföra medel till landsbygders omställning med anledning av höjda drivmedelsskatter och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3232 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på lagstiftning om reglering av vindkraftens närområdesersättning så att den blir obligatorisk och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett förslag på hur en större del av vattenkraftens vinster ska komma de berörda kommunerna till del och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för utökad nordisk samverkan för framtida landsbygdsutveckling/regionalpolitisk utveckling och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undanröja hinder och främja möjligheten att bo och driva företag i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör få i uppdrag att utreda om det finns skäl att ändra i stödförordningen så att de lanthandlare som är ombud ska prioriteras

- när det gäller att betala ut servicebidraget och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att riksdagen bör uttala att EU:s regionala fonder som går till medlemsländer på nationell nivå behöver minska och i större utsträckning gå direkt till den regionala eller lokala nivån, att organisationer verksamma i civilsamhället som driver projekt i linje med målen för fonderna ska kunna ges stöd och att stödet från EU:s olika strukturfonder bör riktas mot projekt med ett tydligt europeiskt mervärde som t.ex. gränsoverskridande infrastruktur och handel och tillkännager detta för regeringen.
 9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör få i uppdrag att göra en översyn av programstruktur och inriktning i syfte att undanröja onödiga och omotiverade gränshinder som motverkar och hindrar regional utveckling och tillkännager detta för regeringen.
 11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att dra lärdomar från pandemin för att motverka gränshinder vid framtida pandemier och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att utveckla och driva företag på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C):

41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att utveckla och driva företag på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3685 av Per Åsling m.fl. (C):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vid en större översyn av skattesystemet utreda hur skatteintäkter från fastighetsskatten på vind- och vattenkraftverk kan regionaliseras och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3686 av Martin Adahl m.fl. (C):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur det regionala ansvaret hos myndigheter kan tydliggöras och stärkas och tillkännager detta för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder för att säkra kompetensförsörjningen i svenska företag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka driftsstödet till små butiker i glesbygd och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av lanthandlarnas och bensinmackarnas roll som ombud för statliga bolag och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undanröja hinder och främja möjligheten att bo och driva företag i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de olika företagsstöden bör renodlas, förtydligas och utvärderas och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3799 av Acko Ankarberg Johansson och Andreas Carlson (båda KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av en levande landsbygd och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3880 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stöden som ges genom EU:s strukturfonder behöver göras mer schabloniserade och betalas ut via en ansvarig regional nivå och tillkännager detta för regeringen.
93. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverken för att öka samordningen mellan myndigheter och förbättra samverkan mellan offentliga och kommersiella aktörer för att åstadkomma en god offentlig och kommersiell service i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3954 av Eric Westroth m.fl. (SD):

34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regionalisera beskattningen av industri- och energifastigheter och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3982 av Jakob Olofsgård m.fl. (L):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om småskaligt kustnära fiske och kopplingen till turistnäringen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4038 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att landsbygdsfrågor måste ges en betydligt större prioritet i regeringens arbete och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4066 av Lorentz Tovatt m.fl. (MP):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge närboende möjlighet att bli delägare när det byggs vindkraftverk och att fastighetsskatt på vatten- och vindkraftverk bör gå till den region eller kommun där kraftverken finns och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4219 av Camilla Brodin m.fl. (KD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda villkoren för butiker på landsbygden när det gäller att vara ombud för statliga bolag och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det särskilda stödet till dagligvarubutiker på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om myndigheters lokalisering och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en grundlig översyn av transportbidraget och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda för- och nackdelar med ett system likt det norska där en större del av vinsterna från naturresurser stannar lokalt och tillkännager detta för regeringen.